

Tjänsteutlåtande

Styrelsen 2026-02-16

Ärendenummer GSHAB-2025-00010 E-post: catrine.norrgard@gshab.goteborg.se

Handläggare: Catrine Norrgård, filialchef

Telefon: +32 474 98 23 57

Gothenburg European Office årsrapport 2025

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Gothenburg European Offices årsrapport 2025, som sker enligt handlingsplan för europeisk omvärlds- och intressebevakning, antecknas.
2. Årsrapporten översänds till kommunstyrelsen som information.

Sammanfattning

Gothenburg European Office (GEO) ska arbeta inom den av kommunfullmäktige beslutade inriktningen för sin omvärlds- och intressebevakning. Den bilagda årsrapporten innehåller en omvärldsanalys och beskriver kort EU-finansieringsarbete, profilering och påverkan inom ramen för uppdraget 2025. Årsrapporten innehåller även en bilaga med faktablad som GEO skrivit under 2025 och beskriver ärenden som berör Göteborg mer i detalj.

Styrelsen i Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) informeras genom årsrapporten om hur GEO har levererat inom ramen för uppdraget. Rapporteringen sker i enlighet med tidigare handlingsplan. Syftet med GEO:s aktiviteter har genomgående varit att förbättra EU:s policy och framföra Göteborgs synpunkter och goda exempel för att inspirera andra och stärka stadens profil.

GEO har även en roll i att tidigt informera förvaltningar och bolag om finansieringsmöjligheter och för att bistå med att utveckla strategiska projekt. GEO har analyserat utlysningar för EU-finansiering för stadens verksamheter, bland annat i Horisont Europa, miljöprojekt i EU-programmet Life samt i så kallade kaskadutlysningar.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Aktiviteter som beskrivs i årsrapporten hanteras inom ramen för beslutad budget för GEO.

GEO arbetar tillsammans med förvaltningar och bolag för att öka EU-finansieringen av Göteborgs Stads verksamheter samt bevaka och påverka så att förslag till EU-lagstiftning inte skapar onödiga kostnader för verksamheterna.

Bedömning ur ekologisk dimension

GEO:s verksamhet har ingen direkt operativ påverkan på miljön. Däremot bidrar arbetet indirekt till ekologiskt hållbar utveckling genom att stödja Göteborgs deltagande i EU-initiativ och finansiering inom områden som klimatneutralitet, energieffektivisering, hållbara transporter, cirkulär ekonomi och klimatanpassning.

Genom omvärldsbevakning, påverkan och projektstöd inom bland annat energi- och klimatpolitik, cirkulär ekonomi och hållbar mobilitet skapas bättre förutsättningar för att stadens verksamheter ska kunna bidra till minskade utsläpp, effektivare resursanvändning och stärkt klimatanpassning.

Bedömning ur social dimension

GEO:s verksamhet har ingen direkt påverkan på enskilda individer. Arbetet bidrar dock indirekt till social hållbarhet genom att stödja stadens långsiktiga utveckling inom områden som hållbar stadsutveckling, innovation, kompetensförsörjning och ekonomisk konkurrenskraft.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Årsrapport Gothenburg European Office om europeisk omvärlds- och intressebevakning 2025
2. Faktablad årsrapport GEO 2025

Beskrivning av ärendet

Ärendet ger styrelsen i Stadshus möjlighet att ta del av GEO:s årsrapport för 2025. Årsrapporten redovisar genomförda aktiviteter och analyser inom ramen för uppdraget om europeisk omvärlds- och intressebevakning samt arbete med EU-finansiering.

Kommunfullmäktige beslutade 2025-11-27, § 502 om en reviderad styrning av stadens internationella arbete samt Göteborgs Stads policy för internationellt arbete.

Kommunstyrelsen fick samtidigt i uppdrag att i samverkan med GEO ta fram en ny och mer långsiktig plan för stadens omvärlds- och intressebevakning. Fram till dess sker rapporteringen från GEO som tidigare genom en halvårs- respektive en årsrapport.

Bolagets bedömning

Stadshus bedömer att årsrapporten ger en relevant och tydlig bild av hur GEO har fullgjort sitt uppdrag under 2025. Rapporten visar hur GEO arbetat strategiskt med att bevaka, analysera och påverka EU-processer av betydelse för Göteborg samt med att stärka stadens kapacitet att delta i EU-finansierade initiativ.

Särskilt viktigt är arbetet kopplat till EU:s kommande långtidsbudget, konkurrenskraft, energi- och klimatpolitik samt cirkulär ekonomi, där GEO gör bedömningen att en tidig positionering och alliansbyggande är av stor vikt för Göteborgs långsiktiga intressen.

Eva Hessman

VD, Göteborgs Stadshus AB

Årsrapport Gothenburg European Office

om europeisk omvärlds- och intressebevakning
2025

Innehåll

1	Inledning	3
2	EU-frågor med påverkan på Göteborg	3
2.1	En ny EU-långtidsbudget med nya strukturer	3
2.2	Transport och mobilitet: automatisering utöver fortsatt elektrifiering.....	5
2.3	Energi och klimat: styrning mot 2040.....	5
2.4	Globalt system under hot.....	6
2.4.1	Handel och strategisk autonomi.....	6
2.4.2	Konkurrenskraft, innovation och strategiska investeringar ..	7
3	EU-finansiering	8
3.1	Stärkande insatser för att öka Göteborgs kapacitet	8
3.2	Studiebesök i Bryssel	8
3.3	Webbinarium	8
3.4	Sammanställningar över kommande och öppna utlysningar ...	9
3.5	Stöd från större EU-projekt utan att delta som partner.....	9
3.6	New European Bauhaus (NEB) och missionerna	9
4	Påverkan och profilering två exempel.....	10
4.1	Upphandlingsdirektiven	10
4.2	Cirkulärekonomi, pågående arbete och kommande lag	11

1 Inledning

Syftet med årsrapporten är att redovisa hur Gothenburg European Office (GEO) har genomfört sitt uppdrag om europeisk omvärlds- och intressebevakning under 2025.

I det inledande kapitlet ges en kort orientering i ett urval riktningar i EU med potentiell påverkan på Göteborg. Därefter följer en redovisning av ett urval av frågor som GEO arbetat med under 2025 för att skapa möjlighet till EU-finansiering, bidrag till att påverka lagstiftning eller profilera Göteborg. I bifogade faktablad i bilagan till rapporten beskrivs kort fler ärenden översiktligt, framför allt för att ge personer utan förkunskap en enkel beskrivning av en fråga.

Kommunfullmäktige beslutade 2026-11-27, § 482 (ärende SLK-2025-00664) bland annat att anta Göteborgs Stads policy för internationellt arbete och ta fram en plan för stadens omvärldsbevakning. Under året har GEO deltagit i stadsledningskontorets arbete med att bereda ärendet.

Den reviderade styrningen innebär bland annat att nuvarande struktur med en årlig handlingsplan som återrapporteras i delårs- och årsrapport utgår och ersätts av en långsiktigt plan som ska gälla för en fyraårsperiod. Vidare kommer relevanta omvärldsanalyser återges i Stadsledningskontorets årliga underlag ”budgetförutsättningar.

2 EU-frågor med påverkan på Göteborg

EU är inne i en period av omfattande omställningar och är mindre präglad av ny lagstiftning jämfört med förra mandatperioden. Det är ett skifte mot förenkling av lagstiftning för att stärka konkurrenskraften, samt stort fokus på att agera i en ny geopolitisk verklighet, vilket också påverkar prioriteringarna i EU:s kommande budget. Förhandlingarna om långtidsbudgeten präglar Göteborgs arbete i Bryssel och påverkar staden. Några få utvalda riktningar i EU som bedöms relevanta framåt sammanfattas kort nedan.

2.1 En ny EU-långtidsbudget med nya strukturer

Förhandlingarna om den fleråriga budgetramen (MFF¹) 2028–2034 präglar 2026. Med ett mål om överenskommelse i slutet av året, drivet av rådet med stöd av Europaparlamentet, sker förhandlingarna i ett högt tempo. GEO har

¹ Eng. multiannual financial framework (MFF)

under 2025 regelbundet träffat den svenska representationen och europaparlamentariker samt samarbetat med andra Brysselaktörer.

Den föreslagna omfattningen² och inriktningen av MFF, signalerar en ambition att möta ökade geopolitiska, ekonomiska och säkerhetsrelaterade utmaningar. Nivån är dock omstridd. Europaparlamentet ställer krav på en mer ambitiös budget³ medan Sverige förordar en sparsammare linje.

Den mest genomgripande förändringen är att cirka 40 procent av EU:s budget föreslås kanaliseras genom 27 nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP). Detta innebär ett paradigmskifte till ett planbaserat medlemsstatscentrerat genomförande, där prioriteringar samlas i en plan. För städer innebär detta en risk för marginalisering, eftersom den faktiska makten över prioriteringar och fördelning ges till nationell nivå, även om det finns skrivningar om att lokal och regional nivå ska konsulteras. Det öppnar för ett scenario där involveringen blir konsultativ snarare än medbeslutande, helt beroende av nationell praxis. Tillgången till EU-medel kommer delvis att bero på hur svenska staten utformar sin NRPP.

Det innebär att städers strategiska behov behöver kommuniceras tydligt gentemot nationell nivå för att dessa ska speglas i Sveriges nationella prioriteringar för investeringar och reformer för användning av den svenska andelen av EU-medel.

Finansiering i nästa MFF-period kopplas i ökad utsträckning till uppnådda mål och milstolpar, snarare än verifierade kostnader, vilket försvårar transparens och revision, men ska underlätta för projektägare och minska EU-kommissionens administration. Syftet är att förenkla, så att resurserna läggs på att uppnå resultat, inte rapportering. Samtidigt väntas ökade krav på mätbar effekt på makronivå.

Eftersom EU vill rikta resurser mot strategisk industri, kritiska teknologier, försörjningskedjor och uppskalning av innovation och små företag, finns flera potentiella finansieringsfönster för Göteborg och innovations- och klustersatsningar inom strategisk industri utanför NRPP, i t.ex. Horisont Europa och Europeiska konkurrenskraftsfonden, i vilka städer har en roll.

Gällande EU:s finansiering av infrastruktur, så innehåller bilagan till förslaget till Fonden för ett sammanlänkat Europa⁴ prioriterade sträckor. I EU-kommissionens förslag saknades sträckan Göteborg – Oslo, men efter förhandlingar i rådet är den med i rådets position. GEO kommer arbeta gentemot Europaparlamentet under våren, i syfte att få in sträckan även i deras position, vilket kan öka chanserna att den finns med i det slutliga beslutet.

² Cirka 1,26 % av BNI

³ 1,38 %

⁴ Connecting Europe Facility (CEF)

2.2 Transport och mobilitet: automatisering utöver fortsatt elektrifiering

Den europeiska fordonsindustrin står för mer än en tredjedel av privata investeringar i forskning och utveckling, sysselsätter 12 miljoner människor och genererar ett handelsöverskott på mer än 100 miljarder euro. Fordonsindustrin kämpar och över 100 000 jobb har försvunnit hos underleverantörer under de senaste två åren. EU-kommissionen har därför presenterat en handlingsplan⁵ och lagstiftningsförenklningar⁶.

I planen fastställs en ambition att säkra att den europeiska industrin formar övergången till utsläppsfria och uppkopplade fordon. Detta är områden där samarbetsinriktad forskning och innovation på EU-nivå har en avgörande roll, särskilt när det gäller elektrifiering, autonom körning, och mjukvara i fordon.

Även om EU varit ledande i utvecklingen⁷, finns en risk att andra kontinenter passerar och att den europeiska fordonsindustrin blir beroende av andras system⁸. Av det skälet accelererar EU:s arbete med uppkopplade och självkörande fordon⁹. EU avser att skapa fysiska och digitala miljöer för utbyggnad. EU-kommissionen kommer att inrätta minst tre storskaliga gränsöverskridande testbäddar och korridorer för automatiserad körning. Horisont Europa erbjuder inom området uppkopplad och automatiserad mobilitet en miljard euro till fordonssektorn. EU:s ambitioner kan påverka Göteborgs trafik-, digital infrastruktur och innovationsmiljöer.

GEO deltog i en panel vid det första mötet mellan städer, partnerskapet¹⁰ och CCAMBassador-projektet¹¹ i oktober, med över 100 deltagare. GEO deltog för att diskutera utmaningar för användning i städer, då forskning och industri har tenderat att fokusera på tekniska lösningar och inte mervärde för samhället. Med utgångspunkt i detta, deltog stadsmiljöförvaltningen vid en workshop i november. Syftet var att skapa en delad vision för CCAM-implementering i städer och fördjupa sig i det som behövs för att förverkliga den.

2.3 Energi och klimat: styrning mot 2040

EU:s energipolitik förväntas framåt att fokusera på genomförandet av befintliga energilagrar, kompletterande styrning av elnätet och accelererad elektrifiering av industrin. Samtidigt inleder EU anpassningen av lagstiftningen i förhållande till 2040-klimatmålen.

Under 2026 arbetar EU med flera nya energiinitiativ som berör både infrastruktur, styrning och den övergripande strategiska inriktningen för

⁵ Industrial Action Plan for the European automotive sector, COM(2025) 95, 5.3.2025.

⁶ [Commission takes action for clean and competitive automotive sector](#)

⁷ [Towards Cooperative, Connected and Automated Mobility](#), 2023.

⁸ [Status of progress on Connected, Cooperative and Automated Mobility in Europe](#), 2024.

⁹ Cooperative, Connected and Automated Mobility (CCAM)

¹⁰ <https://www.ccam.eu/>

¹¹ <https://www.connectedautomateddriving.eu/about/ccambassador/>

energiunionen. Ett paket om EU:s elnät¹² presenterades i slutet av 2025, som lägger fokus på att modernisera och förstärka elnätskapaciteten, snabba upp tillståndprocesser och underlätta integrationen av mer förnybar el och flexibel efterfrågan. EU-kommissionen närmar sig slutet av en genomlysning av den tidigare strategin för uppvärmning och kylning, för att anpassa den till dagens samhälle med energieffektivisering och klimatneutralitet. Revideringen väntas under våren 2026 och kan komma att spela roll för Göteborgs fjärrvärme. Det planeras också ett nytt initiativ för att accelerera elektrifieringen av industrin och minska beroendet av fossila bränslen.

Europaparlamentet och ministerrådet har kommit överens om EU:s klimatmål för 2040. Flera åtgärder riktade mot att anpassa EU:s lagstiftning till målet om 90 procents minskning av koldioxidutsläppen till 2040 kommer presenteras under 2026. Jämfört med lagstiftningspaketet som anpassade lagstiftningen för 2030-målen som blev känt som ”Fit for 55-paketet”, hålls paketet mer nedtonat och förväntas gå under namnet ”Energiunionspaket för nästa årtionde”, med inrättande av en ram för energieffektivitet och en för förnybar energi. EU ser också framför sig en översyn av de nationella klimatmålen, ökad flexibilitet i klimatpolitiken och en uppdatering av EU:s system för handel med utsläppsrätter samt utveckling av infrastruktur och marknader för koldioxidtransporter. För Göteborg kan detta exempelvis skapa möjligheter till investeringar i och förstärka relevansen av energi- och vätgaslösningar.

2.4 Globalt system under hot

2.4.1 Handel och strategisk autonomi

Handelspolitiken är ett centralt instrument i EU:s externa relationer. Samarbete eftersträvas med andra länder för att minska sårbarheter i värdekedjor och man använder de handelspolitiska instrumenten för att skapa regelstyrda marknader. EU och Indien tecknade nyligen ett avtal som skapar en marknad med två miljarder människor och en fjärdedel av världens BNP. Avtalet med Mercosur signerades också nyligen efter 25 år av förhandling¹³.

Det globala politiska och ekonomiska systemet präglas emellertid i ökande grad av fragmentering, osäkerhet och maktförskjutningar. Multilaterala regelbaserade strukturer, inte bara handel, utmanas bland annat av USA. För EU innebär detta ett behov av att balansera öppenhet med strategisk autonomi. Volatilitet är extra skadligt inom handel, då det rör sig om långsiktiga strukturer för affärer och värdekedjor med ett stort behov av stabilitet och förutsebarhet. Avtalet som förhandlades fram mellan USA och EU för att begränsa införda tullar i april 2025, lades på is i början av 2026 på grund av USA:s hot mot Grönland¹⁴.

Förändrade handelsmönster med högre tullar i USA, men lägre tullar i andra länder, påverkar Göteborg med ett exportberoende näringsliv och internationellt

¹² [Commission proposes upgrade of the EU's energy infrastructure to lower bills and boost independence](#)

¹³ Rådet har godkänt men europaparlamentet skickade avtalet till EU-domstolen i januari 2026.

¹⁴ [Procedure File: 2025/0260\(COD\) | Legislative Observatory | European Parliament](#)

integrerade företag. Fyra av fem företag i Västsverige förväntar sig negativa effekter av amerikanska tullar¹⁵. Samtidigt jobbar fler på att stärka sin motståndskraft genom att bredda exportmarknader och värdekedjor. I Göteborgsregionen finns närmare hundra företag som handlar med länderna i Mercosur och den västsvenska industrin beräknas gynnas av avtalet¹⁶.

Det är inte enbart USA och handel som står i fokus när EU rustar sin strategiska autonomi. Säkerhet och försvar¹⁷ har blivit ett genomgående perspektiv i EU:s politik. EU:s arbete omfattar i ökande grad beredskap¹⁸, skydd av kritisk infrastruktur, motståndskraft och industrins roll i försörjningsberedskap. För städer innebär detta nya förväntningar på robusta energisystem, fungerande transportinfrastruktur¹⁹, och digital säkerhet²⁰. Samtidigt är kopplingarna i flernivåstyret gällande säkerhets- och beredskapspolitik inte alltid tydliga, vilket riskerar att skapa glapp i förväntningarna.

2.4.2 Konkurrenskraft, innovation och strategiska investeringar

EU rör sig tydligt mot ett stärkt fokus på strategiska teknologier, industriell uppskalning och konkurrenskraft. Arbetet ramas in av konkurrenskraftskompassen²¹ som presenterades 2025. Inriktningen ligger nära både Business Region Göteborgs (BRG) regionala konkurrenskraftsanalys och näringslivsstrategin. EU har behov av att bredda investeringarna i forskning och innovation bortom fordonssektorn till AI, halvledare, energilagring, kvantteknik, ren industri och life science.

AI har en särställning i EU:s agenda, med ökande fokus på industriell tillämpning, dataekosystem och standarder. Fokus ligger inte enbart på forskning. GEO utvecklar var EU står gällande AI i faktabladen som finns som bilaga till årsrapporten.

Life science-området får ökat politiskt fokus, särskilt kopplat till produktion, robusta läkemedelskedjor och forskningsinfrastruktur. I juli lanserade EU-kommissionen en samlad life science-strategi med målet att göra Europa till världens mest attraktiva region för life science. Strategin omfattar hela värdekedjan från forskning och kliniska prövningar till marknadstillträde och upphandling av innovation. Ambitionen är att stärka produktion, försörjningstrygghet och innovationsförmåga samt minska strategiska beroenden. För Göteborg innebär strategin möjligheter för life science som ett snabbväxande regionalt styrkeområde. Göteborg har goda förutsättningar att ta en mer aktiv roll i europeiska värdekedjor inom strategisk autonomi och

¹⁵ <https://www.vastsvenskahandelskammaren.se/>

¹⁶ https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/mercotur/eu-mercotur-agreement_en

¹⁷ https://commission.europa.eu/topics/defence_en

¹⁸ [EU Preparedness Union Strategy to prevent and react to emerging threats and crises](#)

¹⁹ EU dir. 2022/2557 av den 14 december 2022 om kritiska entiteters motståndskraft

²⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/proposal-regulation-eu-cybersecurity-act>

²¹ EU-kommissionen, En konkurrenskraftskompass för EU, COM(2025) 30

konkurrenskraft, särskilt genom deltagande i kluster, partnerskap och i den nya europeiska konkurrenskraftsfonden.

3 EU-finansiering

3.1 Stärkande insatser för att öka Göteborgs kapacitet

I kommunstyrelsens genomförandeplan för budget 2025 tydliggjordes att nämnder och styrelser skulle stöttas av stadsledningskontoret med fokus på EU-finansiering till projekt och verksamheter. GEO har under året bidragit i stadsledningskontorets arbete och bland annat tagit fram ett antal aktiviteter. Utöver det anställdes en person i en ersättningsrekrytering med gedigen bakgrund inom EU-finansiering för att stärka arbetet.

Nedan redogörs för ett urval aktiviteter som genomförts under året.

3.2 Studiebesök i Bryssel

GEO arrangerade en studieresa för kollegor från förvaltningar och bolag inom området stadsutveckling och kultur, som ville stärka sina kunskaper i EU-finansiering, föra samtal direkt med dem som utformar utlysningar och EU-program samt förstå hur GEO utför partnerarbetet. Representanter för BRG, stadsmiljöförvaltningen²², kulturförvaltningen och Intraservice deltog. De träffade bland annat representanter för flera av EU-kommissionens generaldirektorat, Europeiska Investeringsbanken, tre Brysselbaserade nätverk samt två europeiska städers Brysselkontor.

Deltagarna upplever att behovet av stöd från GEO är störst i tidiga skeden: att hitta relevanta utlysningar, koppla EU-prioriteringar till stadens projekt samt hitta partners, vilket är tjänster som GEO redan erbjuder. För 2026 efterfrågas främst fördjupningar inom program och teman, matchning med andra europeiska aktörer samt individuell rådgivning.

3.3 Webbinarium

GEO arrangerade ett webbinarium under våren på vilket EU-finansieringsprogrammet LIFE riktat mot miljö och energi presenterades och hur Göteborg kan delta. Grundläggande webbutbildning i innovationsprogrammet Horisont Europa hölls under våren 2024. Under hösten 2025 har GEO även talat på två webbinarium om EU-finansiering som Göteborgsregionen arrangerat för samtliga sina medlemskommuner.

²² Som har i uppgift att samordna de stadsutvecklande verksamheterna och därmed rapportera tillbaka till kollegorna i stadsbyggnadsförvaltning, exploateringsförvaltning med flera efter studiebesöket.

3.4 Sammanställningar över kommande och öppna utlysningar

I december tog EU-kommissionen beslut om inriktningen för Horisont Europa de kommande två åren. Det är en investering på 14 miljarder euro som ska främja forskning och innovation med koppling till EU:s strategiska mål. I målen beskrivs att EU ska uppnå klimatneutralitet, öka användningen av artificiell intelligens inom forskning och innovation samt säkerställa motståndskraft i en snabbt föränderlig värld. GEO sammanställde under hösten 2025, baserat på utkast, de utlysningar som är relevanta för Göteborgs verksamheter under 2026 - 2027. Totalt 64 utlysningar, med totala projektsummor tillgängliga om genomsnitt 4 - 7 miljoner euro per projekt, ingår i GEO:s sammanställning som sprids till förvaltningar och bolag, och är tänkt att vara en grund för dialog om projektansökningar internt i Göteborg, och efterföljande partnersök i EU.

I den löpande verksamheten har GEO regelbundet avstämningar med kollegor på förvaltningar och bolag som inkluderar informationstillfällen om EU-finansiering. GEO skickar en gång i månaden ut information, för överblick med aktuella och kommande EU-finansieringsutlysningar, brett i staden.

3.5 Stöd från större EU-projekt utan att delta som partner

En typ av EU-finansiering som GEO arbetar aktivt med att bevaka är utlysningar riktade till städer inom större pågående EU-projekt, så kallad kaskadfinansiering. Det är enklare att ansöka om sådan finansiering eftersom det ofta saknas krav på samarbete och rör sig om mindre, kortare projekt med enklare administration. De handlar ofta om att implementera och utföra mindre åtgärder, som kan ligga i linje med redan planerad verksamhet i Göteborg. Samtidigt är det också ett sätt att profilera Göteborg inom strategiska områden. Ett sådant exempel är Pathways2Resilience som stöttar 100 städer med finansiering för klimatanpassning.

Ett annat exempel är kaskadutlysning för digitala tvillingar projektet Local Digital Twins for Smart and Sustainable Communities project (LDT4SSC). GEO informerade stadsbyggnadskontoret redan under 2024 att den skulle öppna hösten 2025, och på nytt under hösten. Projektet syftar till att koppla ihop lokala digitala tvillingar i EU²³. Totalt har GEO under året informerat kollegor på förvaltningar och bolag om kaskadutlysningar för drygt 15 miljoner kronor.

3.6 New European Bauhaus (NEB) och missionerna

I och med att stadsmiljöförvaltningen uttryckt ett intresse av att delta i projektansökningar inom Horisont Europas Nya Europeiska Bauhaus,

²³ Under 2025, har GEO även informerat relevanta kollegor i staden om kaskadutlysningar inom vattenkvalitet och verksamhet i kustområden, samt inom återställande av förorenad mark

arrangerade GEO ett matchningsevenemang inför utlysningarna. Syftet var att presentera Göteborgs idéer och erbjudande för andra aktörer som förvaltningen kunde samarbeta med. GEO har stöttat förvaltningen i att beskriva sin egen önskade roll i ett projekt.

Det var ett uppskattat evenemang med drygt 40 deltagare som representerade städer, regioner, universitet, nätverk och näringslivet från hela EU. Förvaltningen fick nya kontakter som ledde till samtal om att delta i gemensamt projekt-konsortium inför en ansökan.

GEO:s arbete med NEB är långsiktigt och kontoret har sedan starten av NEB 2020 arbetat med att profilera Göteborg som en intressant aktör. Några förvaltningar deltar i begränsade roller i två olika ansökningar som skickats in inom NEB 2025. Kulturförvaltningen och socialförvaltningen Centrum deltar i en projektansökan tillsammans med Chalmers. Syftet med projektet är att skapa en resilient konst och kulturdriven grön infrastruktur i samverkan med lokala aktörer. Stadsmiljöförvaltningen har sökt ett projekt inom samma utlysning tillsammans med Göteborgs Universitet som samordnande aktör lokalt.

Inom missionen för 100 klimatneutrala städer, har två projektansökningar skickats in varav en godkänts och den andra fått avslag under 2025. Parallellt har klimatanpassningsarbetet stöttats upp inom ramen för missionen med erfarenhetsutbyte och tekniskt stöd. Projektfinansiering om drygt 2 miljoner kronor, som fanns inom EU-projektet Pathways2Resilience som kunde ha stöttat Göteborg i klimatanpassningens nästa steg, har inte sökts.

Även Göteborgs arbete som cirkulär pilotstad har stöttats med stöd i form av arbetsdagar, i stället för den ansökan som skickats in, då projektet bedömdes vara för litet för att få finansiellt stöd. Resultatet kommer emellertid visas upp som ett gott exempel inom EU-kommissionens arbete för cirkulära städer, vilket är bra för Göteborgs profilering inom cirkulär ekonomi.

4 Påverkan och profilering två exempel

4.1 Upphandlingsdirektiven

De strategiska rapporterna; Letta-rapporten om inre marknaden²⁴ och Draghi-rapporten om konkurrenskraft²⁵ uppmärksammar offentlig upphandling som ett viktigt verktyg för att främja EU:s mål och redogör för flera utmaningar och problem som måste lösas. EU har utvärderat upphandlingsdirektiven utifrån flera utmaningar. Man har noterat en minskade konkurrens inom offentlig upphandling. Ett förslag förväntas våren 2026.

²⁴ [Enrico Letta - Much more than a market \(April 2024\)](#)

²⁵ [The Draghi report on EU competitiveness](#)

Tillsammans med Europaparlamentets utskott för den inre marknaden och konsumentskydd (IMCO), som har ansvar för lagstiftningen, genomförde GEO ett studiebesök i Göteborg för parlamentariker i utskottet under september 2025. Under studiebesöket presenterade inköp- och upphandlingsförvaltningen arbetet med hållbarhetskrav i upphandling. Syftet var att i ett tidigt stadium bygga relationer och informera om vikten av att kunna ställa krav på social och miljömässig hållbarhet i upphandlingar även efter lagstiftningen förenklas och förändras.

Brysselkontoret har även framfört Göteborgs synpunkter till EU-kommissionens expertgrupp, via en särskild arbetsgrupp i Eurocities, och planerar tillsammans med andra Brysselkontor att träffa de två svenska experterna i gruppen. Efter att förslaget har presenterats planerar Brysselkontoret att framföra synpunkter till Europaparlamentet samt ge input till europeiska regionkommittén om de väljer att ta fram en rapport.

4.2 Cirkulärekonomi, pågående arbete och kommande lag

Konkurrenskraftskompassen²⁶ lyfter den cirkulära ekonomins roll i att fasa ut fossila bränslen ur EU:s ekonomi. EU-kommissionen framhåller också att ökad resurseffektivitet och en mer cirkulär materialanvändning bidrar till att minska den miljömässiga belastningen, stärka EU:s konkurrenskraft och minska EU:s beroende av importerade råvaror. Cirkulär ekonomi är således ett prioriterat område i EU:s miljö- och industripolitik och utgör också en central del av Göteborgs omställning till ett resurseffektivt och konkurrenskraftigt samhälle.

Under 2025 har GEO fortsatt att positionera Göteborg som en aktiv och relevant aktör inom EU:s cirkulära agenda, genom både policypåverkan och profilering i nära samverkan med stadens förvaltningar. I juni 2025 arrangerade GEO, tillsammans med nederländska städer, ett evenemang under EU:s gröna vecka med fokus på cirkulära lösningar för att hantera avfallsutmaningar i städer. Syftet var att reflektera över städens behov för att kunna accelerera cirkularitet i urbana miljöer, i ljuset av den kommande rättsakten för cirkulär ekonomi. Kretslopp och vatten medverkade genom att presentera ett pilotinitiativ för återbruk och återvinning.

Göteborg representerades även vid konferensen för Circular Cities and Regions Initiative (CCRI), där GEO deltog i policydiskussioner om implementering av cirkulär ekonomi. Deltagandet bidrog till att stärka Göteborgs synlighet i europeiska sammanhang och till att positionera stadens arbete som ett gott exempel inom EU:s cirkulära agenda. Detta i ljuset av att EU-kommissionen förbereder ett lagförslag om en europeisk rättsakt för cirkulär ekonomi, planerad till 2026. Förslaget syftar till att stärka marknaden för sekundära råvaror, minska administrativa bördor och förbättra hanteringen av bland annat e-avfall. Göteborg har lämnat inspel i det offentliga samrådet (EU17-2025), och en uppföljande riktad enkät. GEO följer processen och kommer att analysera

²⁶ EU-kommissionen, En konkurrenskraftskompass för EU, COM(2025) 30

lagförslaget när det presenteras, med fokus på konsekvenser och möjligheter för staden.

Göteborg har sedan 2022 varit pilotstad inom CCRI. GEO har stöttat genom strategisk omvärldsbevakning, finansieringskartläggning och profilering. Den första fasen av CCRI avslutades i december 2025, och en av Göteborgs cirkulära systemiska lösningar, den cirkulära omställningsarenan har lyfts fram som en av de utvalda lösningarna i CCRI:s publikation. Initiativets andra fas förväntas starta upp under våren 2026. GEO kommer även framöver att informera om relevanta finansieringsmöjligheter för att bygga vidare på det arbete som genomförts inom ramen.

EU:s byggstrategi som presenterades i december 2025 lyfter cirkulär ekonomi som ett nyckelverktyg för att minska kostnader, säkra materialtillgång och öka produktiviteten i byggsektorn, med fokus på ökad användning av sekundära material, bättre livscykelinformation och stärkt återbruk. Detta ska möjliggöras genom harmoniserade end-of-waste-kriterier, digitaliserade rivningsinventeringar och gemensamma databaser för återvunnet material, samt genom digitala verktyg som produktpass och byggloggböcker och en ökad användning av industrialiserade och modulära byggmetoder som främjar demontering och resurseffektivitet.

Bilaga Årsrapport Gothenburg European Office 2025

Faktablad

Innehåll

Bilaga Årsrapport Gothenburg European Office 2025 Faktablad	1
1.0 En ny EU-budget och EU-finansiering	3
1.1 Kommande långtidsbudget.....	3
1.2 Hållbara transporter – investeringsplan (STIP)	9
1.3 Möjligheter för finansiering.....	10
1.4 Pågående projekt	12
2.0 Stärkt konkurrenskraft, kompetensförsörjning och innovation.....	14
2.1 Konkurrenskraftskompassen	14
2.2 Giv för en ren industri	16
2.3 Nya upphandlingsdirektiv	17
2.4 Kompetensunionen.....	19
2.5 Handlingsplan för bilindustrin + omnibus.....	21
2.6 Handlingsplan för överkomliga energipriser.....	23
2.7 Strategi för europeisk försvarsindustri.....	23
2.8 Europeiska innovationsakten	24
2.9 Life Science-strategi.....	25
2.10 Hamnstrategi.....	26
3.0 Hållbar stadsutveckling (miljö, klimat/energi, bostäder, beredskap)	27
3.1 EU:s klimatmål för 2040.....	27
3.2 Cirkulär ekonomi.....	29
3.3 Europeisk strategi för vattenresiliens	30
3.4 EU-ramverket för klimatresiliens och riskhantering	31
3.5 Förenkling av hållbarhetsrapportering.....	32
3.6 Förenkling av den administrativa bördan inom miljölagstiftning	34
3.7 Strategi för en beredskapsunion	35
3.8 Handlingsplan för elektrifiering	37
3.9 Europeiska elnätspaketet	37

3.10	Strategi för bostäder till överkomlig kostnad	38
4.0	Digitalisering	41
4.1	Handlingsplan för en AI-kontinent	41
4.2	Strategin för AI-tillämpningar	42
4.3	Strategin för en europeisk dataunion	44
4.4	Rättsakt om digitala nätverk.....	45
4.5	EU:s förenkling av det digitala regelverket	46
5.0	Social rättvisa, demokrati, gemensamma värden	48
5.1	Kvinnors rättigheter och en ny jämställdhetsstrategi	48
5.2	Europeisk HBTQI-strategi	49
5.3	EU:s agenda för städer	49
5.4	Handlingsplan för att förverkliga den europeiska pelaren för sociala rättigheter	51
5.5	Europeiska planeringsterminen – rapport och förväntad utveckling.....	52

1.0 En ny EU-budget och EU-finansiering

1.1 Kommande långtidsbudget

Den 16 juli 2025 presenterade EU-kommissionen förslaget för den kommande långtidsbudgetramen för 2028–2034. Det totala föreslagna beloppet på strax under 2 biljoner euro är större i både nominella och reala termer (hänsyn till inflationen) än den nuvarande budgeten, som i dagens priser uppgår till cirka 1,3 biljoner euro. I termer av EU:s bruttonationalinkomst (BNI) är det nya budgetförslaget 1,26%.

Budgeten har förenklats på olika sätt. Antalet rubriker, dvs. de bredaste kategorierna av finansieringsprogram, har minskats från sju till fyra. Dessa rubriker är:

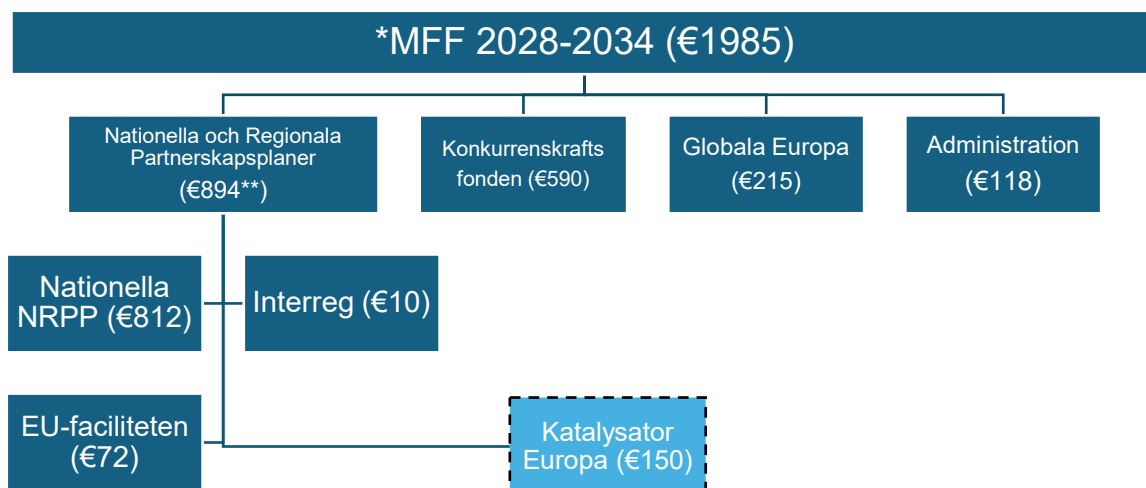
1. Nationella och regionala partnerskapsplaner (NRP)
2. Konkurrenskraft
3. Fonden för ett globalt Europa
4. Administration

Vinnarna i EU-budgeten är bland annat försvaret, Erasmus+ och Horisont Europa. Den största nyheten är det stora fokuset på konkurrenskraft och en ny modell för regionalpolitiken. Det gröna är inte bortglömt, utan 35% av budgeten ska leverera mot EU:s miljö och klimatmål. Det nuvarande miljö- och klimatprogrammet LIFE har integrerats i både rubrik 1 och 2 i förslaget, men miljöorganisationer har kritiserat förslaget för att ha tappat bort satsningar på den biologiska mångfalden.

Anslaget till EU:s program för studentmobilitet, Erasmus+, ökades med 50% till över 40 miljarder euro. EU-kommissionen föreslår också ett nytt "AgoraEU"-program värt 8,6 miljarder euro för att stötta kultur, media och organisationer i civilsamhället. Det blir en sammanslagning av programmet för Medborgare, Jämlikhet, Rättigheter och Värdet, med delar från både nuvarande Digitala och Kreativa Europa-programmen.

Rubrik 1: Nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP)

Idag står den gemensamma jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken för ungefär två tredjedelar av den nuvarande långtidsbudgeten 2021–2027. De nationella och regionala partnerskapsplanerna (NRPP), som uppgår till 894 miljarder euro, utgör drygt hälften av den föreslagna nya långtidsbudgeten 2028–2034. NRPP är därmed den största budgetposten.

**siffror är i miljarder euros, uttryckt i nominella belopp (2025) och avrundade till helsiffror*

***exkluderar återbetalningar av gemensamma lån (168 miljarder euro) och Katalysator Europa*

Majoriteten av budgeten som läggs under NRPP-rubriken kommer att förvaltas via nationella kuvert, där medlemsländerna får en procentuell del av NRPP:s budgetanslag (10,3 miljarder euro för Sverige) uträknat med en mängd olika faktorer som BNP, befolkning och utvecklingsstatus. NRPP kommer slå samman en rad konkurrerande intressen så som sociala frågor (ESF+); regionalt utvecklingsstöd (ERUF); jordbrukspolitiken (CAP); migration och integration (AMIF); beredskap och krishantering; och fisk-, havs-, och vattenfrågan. Flera av de ovannämnda fonderna blir kvar som underrubriker i NRPP, men kommer i framtiden styras av ett och samma regelverk. Det är en del av förenklingsarbetet som görs av EU:s budget. Men denna sammanslagning av intressen, framförallt regionalstöd och jordbruksstöd, har mött hård kritik från både Europaparlamentet och intresseorganisationer, vilket kan komma att påverka den slutgiltiga utformningen.

NRPP-strukturen baseras på lärdomarna från återhämtningsfonden (RRF). Inför utvecklandet av NRPP ska varje medlemsland ta fram varsin egen landspecifik plan som måste kopplas till reformer och respekt för rättsstatsprincipen. EU-kommissionen kommer behöva godkänna planen och delta i dess utveckling. Genom den europeiska planeringsterminen presenterar EU-kommissionen varje år en landrapport med landspecifika rekommendationer till varje medlemsland på problemområden de identifierat. Reformerna som NRPP ska koppla till kommer troligen baseras på landrapporten. Inom NRPP föreslås även öronmärkning eller procentuella målsättningar av en del medel till vissa av dessa underrubriker/fonder. Till exempel så ska:

- minst 218 miljarder euro ska gå till de minst utvecklade regionerna;
- 34 miljarder euro ska gå till migration och gränshantering;
- 14% av att det nationella kuvertet föreslås gå till sociala utvecklingsprioriteringar, men hur bindande just denna målsättning är, är i nuläget otydligt.

EU-kommissionen betonar i förslaget att NRPP bör tas fram i dialog med berörda aktörer så som regioner, lokal nivå, civilsamhällesorganisationer, forskningsinstitutioner och näringsliv. Göteborg har markerat vikten av att partnerskapsprincipen och flernivåsamverkan bevaras (samråd EU01-2025 – EU04-2025) för att garantera det regionala och kommunala inflytandet. I budgetförslaget finns det förslag på hur flernivåsamverkan i den nationella dialogen ska garanteras, men Göteborg behöver bedöma om detta anses tillräckligt. Det saknas även en process för hur städer får tillgång till EU-medel om nationell nivå och EU inte kommer överens i framtagandet av en NRPP.

Under NRPP-strukturen förlorar regionerna sin nuvarande roll. Det är de minst utvecklade regionerna som ska prioriteras, och de får också lägre krav på medfinansiering. Just nu finns det inte heller några öronmärkta medel för urban utveckling, men medlemsstater ska beakta urbana utmaningar i sin NRPP, framförallt gällande klimatomställningen, bostäder, kulturarv, fattigdom och digitalisering. NRPP ska innehålla nationella och sektoriella kapitel, medan **regionala och territoriella kapitel är valfria**.

Utöver de nationella NRPP fördelas även en mindre del av NRPP-rubrikens budget till tre kompletterande ”fonder”: Interreg, EU-faciliteten och Katalysator Europa.

Interreg finnas kvar med 10,2 miljarder euro i budget. Exakt hur Interreg ska förvaltas och programmeras behöver förtydligas. Nuvarande Interreg-program har som övergripande mål att öka sammanhållningen mellan europeiska regioner och länder genom gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete. Dessa prioriteringar kvarstår.

EU-faciliteten är helt ny och ska vara EU:s budgetbuffert för oförutsedda behov. Faciliteten föreslås ligga på 71,7 miljarder euro. Detta ska bland annat finansiera transnationella projekt med mervärde för själva unionen, ge tekniskt stöd till medlemsstater för implementering av NRPP och Interreg, samt stötta hanterandet av kriser i medlemsstaterna så som vid betydande naturkatastrofer. EU-faciliteten kan aktiveras vid kriser genom att medlemsstaterna ber om att justera sin NRPP efter de utmaningar krisen medfört. Det är även under den här rubriken som **European Urban Initiative** från nuvarande långtidsbudget blir placerad.

Tanken med **Katalysator Europa** är att EU ska nyttja sin förmåga att kunna låna billigt på kapitalmarknaderna då det är EU som enhet, inte ett enskilt medlemsland, som står garant för lånen. Genom Katalysator Europa kommer medlemsländer därmed att erbjudas förmånliga lån med lägre ränta. Dessa lån kan totalt uppgå till max 150 miljarder euro och är en metod för att **mobilisera mer privata investeringar i offentlig sektor** – alltså blandad finansiering (*eng. blended finance*). Initiativ som lånen finansierar ska vara för investeringar i strategiska sektorer (t.ex. energinfrastruktur, försvar, och kompetensförhöjande insatser).

Rubrik 2: Konkurrenskraft

Den andra delen av budgeten ska användas för att säkra leveranskedjor, öka innovationstakten och leda den globala kapplöpningen om ren och smart teknik.

En nyhet är den **européiska konkurrenskraftsfonden (ECF)**. ECF slår samman 14 befintliga program - däribland klimat- och miljöprogrammet LIFE, hälsoprogrammet EU4Health, investeringsfonden InvestEU och företagsprogrammet COSME - till ett och fokuserar på investeringar inom fyra politiska prioriteringar:

- ren omställning och industriell koldioxidminskning;
- hälsa, bioteknik och bioekonomi;
- digitalt ledarskap samt resiliens;
- försvarsindustri och rymd.

Fonden innebär ett nytt, förenklat angreppssätt för EU-finansiering. Den kombinerar bidrag, lån, investeringar och garantier under gemensamma regler, vilket ska göra stödet mer tillgängligt och snabbare att få ut. Samtidigt införs en tydlig princip om "EU-preferens" – nämligen att projekt som stärker lokal produktion och minskar beroendet av tredjeland ska prioriteras.

Budgeten för EU:s flaggskeppsprogram för **forskning och innovation, Horisont Europa**, kommer att öka till 175 miljarder euro. Det är redan i dag världens största program för forskning och innovation med en budget på 95,5 miljarder euro. Till skillnad från många andra EU-program kommer Horisont Europa förbli ett fristående program, dock med en nära koppling till ECF. Exakt hur denna koppling konkret kommer att utformas är fortfarande oklart, men EU-kommissionen nämner bland annat ett gemensamt regelverk och integrerade arbetsprogram.

Programmet föreslås vara uppbyggt kring fyra pelare:

1. vetenskaplig spetskompetens;
2. konkurrenskraft och samhälle;
3. innovation;
4. europeiska forskningsområdet.

Pelare två kommer även i fortsättningen att vara den mest intressanta för Göteborg då den omfattar de samarbetsinriktade forsknings- och innovationsinsatserna. Budgeten för denna pelare föreslås öka till 75,9 miljarder euro. Förslaget säkrar även finansiering för EU-missionerna fram till år 2030, där Göteborg deltar i missionen för 100 klimatneutrala och smarta städer samt missionen för klimatanpassning.

Med utgångspunkt i tidigare lärdomar och expertrapporter strävar EU-kommissionen även att förenkla programmet för att göra det mer tillgängligt för alla aktörer samt främja ökad flexibilitet och snabbhet. Detta föreslås bland annat ta sig uttryck i färre

utlysningar, mindre styrande utformning av utlysningar, ökad användning av förenklade kostnadsmodeller samt snabbare utvärderings- och beslutsprocesser.

EU-kommissionen har föreslagit att den **framtida Fonden för ett sammanlänkat Europa**, EU:s finansieringsinstrument för infrastruktur, ska uppgå till totalt 81,4 miljarder euro. Cirka 51 miljarder euro skulle öronmärkas för transport. Kommissionen vill att EU ska avsätta 17,7 miljarder euro för militär rörlighet – en siffra som kan jämföras med den militära mobilitetsbudgeten på 1,7 miljarder euro i den nuvarande budgeten. Fonden får sin energibudget höjd till 30 miljarder euro från endast 6 miljarder euro. Dessutom kommer elnäten att få tillgång till en utökad konkurrenskraftsfond i ett försök att minska slöseriet och sänka räkningarna för industrin och hushållen.

I mars 2025 öppnade EU-kommissionen ett samråd som dels utvärderar den tidigare Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF) 2014–2020, dels gör en halvtidsutvärdering för den nuvarande CEF (2021–2027). Göteborg besvarade samrådet och framförde att det fortfarande finns behov för ett brett ekonomiskt stöd från EU, som komplement till nationella investeringar för att förbättra sammanlänknings- och europeiska transportnäten. Skillnaden mellan CEF 2014–2020 och CEF 2021–2027 är att den senare kräver ett ökat deltagande från den privata sektorn samt en blandning av finansieringskällor, vilket blir krångligare. Göteborg ser ett stort utrymme för förenkling och rationalisering inom ansökningsförfarandet, då dagens förfarande är långt och krångligt. Staden menar även att processen bör delas upp i två steg, där det första steget innebär en första utsällning genom en enklare ansökan för att undvika att tid spenderas på kostnads- och intäktsanalys för projekt som inte kommer att få finansiering. Det behövs mer transparens i hur projekt värderas och väljs ut av europeiska genomförandeorganet för klimat, infrastruktur och miljö (CINEA) samt medlemsländernas del i processen. Det skulle även underlätta om det fanns öronmärkta medel för hamnar.

Rubrik 3: Fonden för ett globalt Europa

Denna del omfattar humanitärt bistånd och stöd till reformer och investeringar i länder som söker EU-medlemskap. Även här ska fokus ligga på EU:s konkurrenskraft, vilket innebär att fonden kan stötta partnerskap och värdekedjor som möjliggör att EU kan importera viktiga råvaror eller delar.

Rubrik 4: Administration

En liten del av budgeten går till att driva EU.

Vad tycker Göteborg?

Under hösten 2025 har Brysselkontoret tillsammans med SLK arbetat fram tjänstepersonsvar på den nationella remiss som berör NRPP-förslaget och förordningarna som styr dess underrubriker (diarienummer: li2025/01620) samt

förslaget till ett nytt ramverk för uppföljning av budgetutgifter och genomförande (diarienummer: Fi2025/01913). I remissen för NRPP-förslaget ställer sig Göteborgs Stad positiv till de nya möjligheterna för samordning mellan insatser och politikområden som NRPP-strukturen för med sig, men lyfter även vikten av ett dedikerat urbant kapitel i NRPP, öronmärkning av medel till insatser för hållbar stadsutveckling samt att regionala och lokala myndigheter ska ha en roll i övervakningsarbetet av NRPPs nationella implementering. Brysselkontoret kommer under våren 2026 att implementera en påverkansplan för att lyfta fram Göteborgs ändringsförslag i NRPP-förordningen till relevanta aktörer i Bryssel med tjänstepersonsvaret som utgångspunkt.

I remissen om uppföljning av budgetutgifter och genomförande ställer sig Göteborgs Stad kritisk till den resultatbaserade prestationsmodell som EU-kommissionen lägger fram, bland annat för att modellen riskerar hämma innovation samt mer långsiktiga och komplexa satsningar då fokus läggs på snabba och mätbara resultat. Samtidigt ställer sig staden positiv till förslagen om ett minskat antal prestationsindikatorer, att minst 35 procent av utgifterna i budgeten ska avsättas till klimatåtgärder samt att inrätta en fond- och programövergripande portal på EU-nivå.

Inför presentationen av förslaget för EU:s nästa långtidsbudget öppnade EU-kommissionen flera offentliga samråd under våren 2025. Göteborg valde att besvara fyra av dem. I sitt svar på samråd EU03-2025 betonade Göteborgs Stad vikten av fortsatt EU-finansiering för att främja framför allt kompetenshöjning, utbildning och, demokratistärkande insatser. Särskilt prioriteras stöd till både grundläggande färdigheter för personer långt från arbetsmarknaden, och avancerade utbildningar inom STEM-områden. EU bör även fortsatt prioritera finansiering av forskning och förbättrade matchningar mellan utbildning och arbetsmarknadens behov. Omskolning av personal vid branschomställningar och ömsesidigt erkännande av examina inom EU ses som avgörande för stadens framtida kompetensförsörjning.

EU-finansiering möjliggör också viktiga samarbeten och kunskapsutbyte, bland annat genom Erasmus+, vilket bidrar till stadens innovationskraft och sociala sammanhållning. Utöver utbildning lyfte Göteborg behovet av stöd till kulturella utbyten, den kreativa sektorn, och insatser för att främja demokrati, yttrandefrihet och mänskliga rättigheter.

I samråd EU01-2025 om Konkurrenskraftsfonden, lyfte Göteborgs Stad att EU bör rikta medel till klusterregioner med stark forskning och innovation för att maximera effekt. Investeringar i digitalisering, laddningsinfrastruktur och AI är viktiga både för Göteborg och Europa. För att attrahera privat kapital föreslås investeringsfonder och stöd till samarbete med näringslivet. Plattformer för kunskapsutbyte bedöms centrala för att driva omställning inom exempelvis transporter och biologisk mångfald. För att säkerställa maximal effekt menar Göteborg att sådana satsningar bör riktas mot

regioner med stark Forskning och innovation för att stärka Europas långsiktiga innovationsförmåga.

Inför EU:s nästa ramprogram för forskning och innovation – Horisont Europa - betonade Göteborgs Stad bland annat vikten av att programmet fortsatt utgör ett separat instrument, att grundforskningen garanteras fortsatt stöd samt att nya aktörer enklare kan ta sig in i programmet.

I sitt samrådssvar för EU04-2025 lyfte Göteborgs Stad att EU-budgeten framför allt bör bidra till krisberedskap i EU och utbyte av information gällande civilskyddsverksamhet. Staden ställer sig även positiv till att det civil-militära samarbetet intensifieras på EU-nivå och lyfter följande områden som viktiga: insatser och katastrofberedskap kopplad till klimatförändringar, säker tillgång till varor genom anskaffning och lagerhållning, samt stärkt resiliens i samhällsviktiga tjänster.

Göteborg betonar att EU:s civilskyddsmekanism fortsatt är central, särskilt vad gäller stöd till övningar för myndigheter – inklusive kommuner med ansvar för civil- och kris skydd - och informationsinsatser för invånare. Dock bör den samordnas bättre med annan EU-finansiering, särskilt inom forskning och innovation kopplad till klimatrelaterade risker i städer. EU:s nästa långtidsbudget bör även balansera insatser för klimatrelaterade katastrofer med åtgärder inom säkerhet och försvar.

(Uppdaterat januari 2026)

1.2 Hållbara transporter – investeringsplan (STIP)

EU-kommissionen publicerade en [investeringsplan för hållbara transporter](#) (sustainable transport investment plan (STIP)) i november 2025. Planen en färdplan för att snabbt skala upp investeringar i förnybara och koldioxidsnåla bränslen för flyg och sjöfart. Planen är en del av EU:s konkurrenskraftskompas och syftar till att säkra genomförandet av ReFuelEU Aviation och FuelEU Maritime.

För att nå uppsatta bränslemål krävs cirka 20 miljoner ton hållbara bränslen till 2035, vilket bedöms kräva investeringar på omkring 100 miljarder euro. Genom att bygga upp EU-baserad produktion ska planen stärka Europas konkurrenskraft, minska fossilberoendet och bidra till klimatneutralitet 2050.

På kort sikt väntas EU mobilisera minst 2,9 miljarder euro till 2027, bland annat via InvestEU, Innovationsfonden, Horisont Europa och den europeiska vätgasbanken.

STIP bygger på tre pelare: ett strategiskt ramverk för investeringsbehov, riktade finansieringsåtgärder samt en extern dimension för internationella partnerskap och rättvis konkurrens.

Vad betyder detta för Göteborg?

Med ökad tillgänglig finansiering kan projekt som syftar till att öka andelen hållbara fordon samt tillgång till laddning och vätgas gynnas. Dock är det inte i huvudsak något som staden själva utvecklar, utan snarare näringslivet. Planen förutsätter stora investeringar i produktion av bio- och e-bränslen (upp till cirka 20 Mt till 2035). Detta öppnar potential för industriella satsningar i Västsverige som kan attrahera EU-medfinansiering, exempelvis inom elektrolys, vätgasteknologi, bioenergi och CCS/CCU-lösningar.

Vägratrafiken är den näst största källan till territoriella utsläpp av växthusgaser i Göteborg och motsvarar ungefär 20% av utsläppen. Göteborgs mål är 90% minskade utsläpp av växthusgaser från transporter i Göteborg jämfört med 2010. I längden gynnas medborgarna i Göteborg genom att transporterna blir mer hållbara genom EU:s åtgärder.

Göteborgs hamn är Nordens största och en central nod i europeisk sjöfart. EU-planen fokuserar på att skala upp produktion och användning av förnybara och låga koldioxidbränslen i sjöfartssektorn (FuelEU Maritime) genom investeringar, incitament och lågriskmekanismer för investerare. Detta kan göra hamnen mer konkurrenskraftig som transit- och bunkringsplats för hållbart marint bränsle när reglerna implementeras fullt ut till 2035 och framåt. EU-regler kräver att större fartyg (bl.a. container- och passagerarfartyg) ska kunna anslutas till landbaserad elförsörjning när de ligger vid kaj i viktiga EU-hamnar senast 2030. Hamnens plan med fler laddmöjligheter ligger också i linje med planen. EU investerar stort i alternativ bränsle- och elinfrastruktur, inklusive stöd till hamnar, elektrifierade hamntjänster och innovationer som ammoniak- och vätgas-bunkring.

(Uppdaterat januari 2026)

1.3 Möjligheter för finansiering

Under 2025 har Brysselkontoret fortsatt att bevaka EU-finansieringsmöjligheter i dialog med stadens förvaltningar, bolag och Lindholmen Science Park, samt förmedlat och sökt partnerskap. Liksom tidigare år har Brysselkontoret kartlagt och sammanställt de utlysningar inom Horisont Europa och LIFE-programmet som bedömts vara av intresse för staden. Dessa sammanställningar har delats med förvaltningar och bolag och kompletterar kontorets månatliga utskick som brett informerar om finansieringsmöjligheter inom EU:s direktförvaltade program och fonder.

Under våren stöttade Brysselkontoret Stadsmiljöförvaltningens arbete med att identifiera möjligheter till ett EU-finansierat projekt inom Nya europeiska Bauhaus-initiativet (NEB). I samarbete med Lilles EU-kontor arrangerade Brysselkontoret ett matchmaking-evenemang i Bryssel i april, med syftet att samla aktörer intresserade av NEB och skapa möjligheter för framtida projektutveckling. Under evenemanget fick Stadsmiljöförvaltningen möjlighet att presentera sina konkreta projektidéer och knyta

nya kontakter. Evenemanget blev fullsatt och samlade över 40 deltagare. Brysselkontoret fick positiv respons och bidrog till att stärka Göteborgs profil som en aktiv aktör inom NEB-initiativet. Detta har i sin tur lett till att staden bjudits in att medverka som talare och deltagare vid flera andra NEB-evenemang samt uppmärksammas av flera intresserade partners och konsortier. Efter evenemanget fortsatte Brysselkontoret att aktivt stödja Stadsmiljöförvaltningen i arbetet med att hitta ett lämpligt konsortium för en projektansökan. En projektansökan där staden har en mindre roll lämnades in i slutet av året tillsammans med Göteborgs Universitet. Socialförvaltningen har en mindre roll i en annan NEB-ansökan som Chalmers universitet hållit i. Samtidigt kommer Brysselkontoret under 2026 att fortsätta identifiera och utforska ytterligare möjligheter till NEB-projekt för Göteborgs Stad.

Brysselkontoret har även bistått Miljöförvaltningen i arbetet med att hitta partners för projektansökningar inom ramen för EU:s mission för 100 klimatneutrala och smarta städer, samt stöttat Stadsledningskontoret i att utforska finansieringsmöjligheter kopplade till EU-missionen för klimatanpassning. Arbetet resulterade i att ett konsortium identifierades för en av Miljöförvaltningens prioriterade utlysningar, men ansökan beviljades slutligen inte finansiering. När det gäller klimatanpassnings-missionen gav insatserna inte resultat, men har bidragit till ökad kunskap om förutsättningar och framtida möjligheter. Brysselkontoret har under året även förmedlat flera finansieringsmöjligheter och partnerskapsförfrågningar till stadens förvaltningar och bolag.

I februari höll Brysselkontoret en presentation om EU-finansiering kopplad till cirkulär ekonomi för stadens strategigrupp för cirkulär ekonomi. Vid det årliga webinariet ”Så funkar EU”, som anordnas av Brysselkontoret i samband med Europadagen den 9 maj, presenterades EU-finansieringsmöjligheter samt det stöd som kontoret erbjuder. Webinariet riktade sig till stadens förvaltningar och bolag och samlade över 20 deltagare. Slutligen deltog Brysselkontoret på Göteborgsregionens webinarium om EU-finansiering i oktober för att presentera LIFE-programmet och förslaget för EU:s nästa långtidsbudget.

Brysselkontoret arrangerade mellan den 3–4 december ett studiebesök till Bryssel med fokus på EU-finansiering för representanter från stadens förvaltningar och bolag. Studiebesöket behandlade aktuella EU-finansieringsmöjligheter, instrument och tjänster inom områdena klimat, miljö, digitalisering och hållbar stadsutveckling, samt EU:s nästa långtidsbudget. Syftet var att stärka verksamheternas kunskap och kompetens inom EU-finansiering, för att möjliggöra framtida projektansökningar inom staden. Trots att inbjudan spreds brett inom staden och att intresset initialt var stort, deltog slutligen representanter från Intraservice, Stadsmiljöförvaltningen, Kulturförvaltningen och Business Region Göteborg. Under studiebesöket fick deltagarna möjlighet att träffa och diskutera med företrädare för EU-kommissionen, olika

europiska nätverk där staden är medlem samt representanter från flera danska EU-kontor. Responsen från deltagarna var positiv och det finns ett uttalat intresse för framtida studiebesök av liknande slag.

Horisont Europas arbetsprogram 2026–2027, som blir det sista inom ramen för den nuvarande långtidsbudgeten, publicerades i mitten av december. Redan i september analyserade Brysselkontoret utkastet till programmet för att tidigt identifiera relevanta utlysningar för staden. Sammanställningen av relevanta utlysningar kommer nu att uppdateras och delas med stadens förvaltningar och bolag för att möjliggöra en tidig dialog och starta arbetet med eventuella projektansökningar inom Horisont Europa under 2026.

(Uppdaterat januari 2026)

1.4 Pågående projekt

Inom ramen för EU:s finansieringsprogram för forskning och innovation - Horisont Europa – lanserade EU-kommissionen år 2021 fem så kallade [EU-missioner](#). Missionerna syftar till att bemöta några av vår tids största samhällsutmaningar med konkreta mål till 2030. Till skillnad från traditionella forskningsprojekt fokuserar missionerna inte på enskilda insatser, utan på systemförändring och bred samhällspåverkan. Målet är att samla offentliga aktörer, näringsliv, akademi och medborgare i gemensamma insatser med mätbara resultat och långsiktig effekt. Av de totalt satta fem missionerna är Göteborg med i två: 100 klimatneutrala och smarta städer och klimatanpassning.

Genom sitt deltagande i [missionen för 100 klimatneutrala och smarta städer](#) har Göteborg sedan år 2022 erhållit stöd från den av EU-kommissionen finansierade plattformen. Plattformen bistår de utvalda städerna i arbetet med att uppnå klimatneutralitet till år 2030. En central del i detta arbete har varit utvecklingen av ett [klimatkontrakt som beskriver de åtgärder och den finansiering som krävs för att Göteborg ska uppnå målet](#). Göteborgs klimatkontrakt har granskats och godkänts av EU-kommissionen samt andra experter, vilket resulterade i att staden [tilldelades sin Mission Label under hösten 2024](#).

EU-kommissionens Mission Label underlättar städernas tillgång till finansiering av sitt klimatarbete. En del av denna finansiering kommer från öronmärkta utlysningar inom Horisont Europa, vilket Göteborg tagit del av genom [projektet REALLOCATE](#). Projektet testar nya lösningar för hållbart resande tillsammans med näringsliv, akademi och medborgare i två olika mobilitetslabb.

Inom ramen för sitt deltagande i missionen för klimatanpassning har Göteborg erhållit expertstöd från den plattform som finansierats av EU-kommissionen för att stötta

regioner och städer i att uppnå missionens mål - att 150 regioner och städer ska bli klimatresilienta till år 2030. Göteborg gick med i missionen år 2022 och har under hösten 2024 och våren 2025 tagit del av det stöd som plattformen erbjuder: erfarenhetsutbyte och teknisk assistans för att stärka stadens administrativa kapacitet. Brysselkontoret arbetar nära Stadsledningskontorets samordnare för att stödja arbetet med att profilera Göteborg, påverka kommande EU-lagstiftning samt utforska finansieringsmöjligheter som stöder stadens klimatanpassningsarbete.

Även om Göteborg ännu inte har erhållit finansiering från de medel inom Horisont Europa som är öronmärkta för missionen för klimatanpassning, deltar staden i andra projekt som bidrar till klimatanpassningsarbetet. [Ett exempel är Cool Cities](#), som finansieras av Interreg Nordsjöprogrammet och stödjer stadens arbete med urbana värmeöar. Projektet syftar till att öka kunskapen om värmestress och utforska nya metoder för att tackla fenomenet. Brysselkontoret bistod Stadsbyggnadsförvaltningen i framtagandet av ansökan till projektet.

I Göteborg pågår även ett flertal andra projekt som drivs med stöd av EU-medel, bland annat från ERUF, ESF+, Interreg, LIFE och Horisont Europa. Brysselkontoret har insyn i vissa projekt då kontoret har lyft fram specifika finansieringsmöjligheter, bistått i skrivandet av ansökningar, samt identifierat europeiska partners. [Till dessa projekt hör Clear Cities, som finansieras av Interreg Europa](#) och fokuserar på kunskapsutbyte kring metoder för att minska klimatpåverkan av urbana avfallshanteringssystem. [Projektet MOVE21](#), som hade sin slutkonferens i april 2025, började som en kontakt mellan Oslos och Göteborgs Brysselkontor. Projektet finansierades av Horisont Europa och genom samskapningsprocesser syftade till att testa, sprida, replikera och skala upp nollutsläppslösningar genom en kombination av tekniska och icke-tekniska innovationer.

[Mer information om utvalda projekt hittar du på Brysselkontorets hemsida.](#)

(Uppdaterat januari 2026)

2.0 Stärkt konkurrenskraft, kompetensförsörjning och innovation

2.1 Konkurrenskraftskompassen

[Konkurrenskraftskompassen](#) är EU:s namn på en omfattande handlingsplan för att öka medlemsländernas konkurrenskraft. Den består av tre huvudområden där länderna ska bli bättre:

- innovation;
- begränsning av koldioxidutsläpp,
- minskat beroende och ökad säkerhet.

Konkurrenskraftskompassen presenterades den 29 januari 2025. Under våren 2025 presenterade Brysselkontoret kompassen för BRG, och har därefter haft regelbundna avstämningar för ömsesidigt informationsutbyte.

Analysen i [Draghirapporten](#), som konkurrenskraftskompassen grundas på, överlappar i stora delar med BRG:s analys om hinder och åtgärder för konkurrenskraften regionalt. Kompassen kan ses som EU:s näringslivsstrategiska program och det finns stora likheter med Göteborgs strategi. Det finns utmaningar som Göteborg inte är ensam om att ha. EU pekar på att de tre största investerarna inom forskning och innovation i Europa under de senaste tjugo åren dominerats av fordonsföretag. Detta kan likställas med situationen i USA i början av 2000-talet, där bilar och läkemedel låg i toppen. Idag är dock topp-tre investerarna i forskning och innovation i USA inom teknikbranschen. EU vill öka satsningarna på bland annat artificiell intelligens (AI), ren teknik, kritiska råvaror, energilagring, kvantdatorer, halvledare, Life Science och neuroteknik, och investera i de nya tillväxtmotorerna.

Kompassen har tre övergripande delar:

1. Innovationsgapet mot omvärlden ska minska: 13 nya förslag ska konkretisera förändringen för att öka innovationskraften, exempelvis nya handlingsplaner för AI, avancerade material, kvantteknik, bioteknik, robotik och rymdteknik.

EU-kommissionen vill förenkla och göra det mer kostnadseffektivt för innovativa företag. Fokus ligger på att underlätta utveckling inom AI och andra högteknologiska områden samt att hjälpa startup-företag att växa.

2. Industrins omställning: 15 förslag ska konkretisera den nya politiken, exempelvis nya handlingsplaner för energiintensiva sektorer, såsom stål, metaller och kemikalier. Minskade koldioxidutsläpp blir en del av politiken för industri, konkurrenskraft, ekonomi och handel. EU-kommissionen vill bland annat främja konkurrenskraften för tillverkare av ren teknik.

3. Minska beroende och öka säkerheten: 10 förslag ska konkretisera den nya politiken, exempelvis nya handelsavtal, internationella partnerskap och en gemensam

inköpsplattform för kritiska råmaterial. EU planerar att stärka den försvarsindustriella förmågan genom paneuropeiskt samarbete.

Under våren 2025 har EU-kommissionen presenterat en rad initiativ inom ramen för konkurrenskraftskompassen. De högst prioriterade i Brysselkontorets arbete beskrivs under egna rubriker, andra utvalda beskrivs kort nedan.

Strategi för start-ups och scale ups

Denna strategi syftar till att undanröja hinder för nya företag att växa fram och skala upp genom att förbättra relationerna mellan universitet och företag samt skapa bättre förutsättningar för att patent ska kunna kommersialiseras. Göteborg vill låta små och medelstora företag växa. BRG har bland annat ett tillväxtprogram riktat till start-ups. Det finns också ett starkt samarbete mellan storbolagen inom och mellan kluster, bland annat genom Science Park och övrigt klusterarbete. Strategin är därmed intressant för staden.

Spar- och investeringsunionsstrategi

Strategin syftar till att förbättra hur EU:s finansiella system slussar besparingar till produktiva investeringar för att ge människorna i EU en bredare tillgång till kapitalmarknader och företagen bättre finansieringsmöjligheter. Det krävs samordnade insatser och ett nära samarbete på följande områden:

- Allmänheten och sparande: småspararna har redan en roll i finansiering genom banksättningar, men de bör ha möjlighet att placera en större del av sina besparingar i kapitalmarknadsinstrument som ger högre avkastning.
- Investering och finansiering: för att främja investeringar kommer EU-kommissionen att lansera initiativ som syftar till att förbättra kapitaltillgången och tillgängligheten för alla företag.
- Integrering och uppskalning: för att minska ineffektiviteten till följd av fragmentering krävs betydande insatser för att undanröja alla regleringsmässiga, tillsynsmässiga och politiska hinder för gränsöverskridande verksamhet.
- Effektiv tillsyn på den inre marknaden: EU-kommissionen kommer att föreslå åtgärder för att säkerställa att alla finansmarknadsaktörer behandlas likadant.

Strategi för den inre marknaden

Strategin innehåller åtgärder som ska minska hindren för handel och investeringar inom EU, hjälpa små och medelstora företag att bedriva och expandera sin verksamhet samt underlätta för företagen genom att öka digitaliseringen. Strategin är inriktad på de tio största hindren som rapporterats av företag:

- komplicerad etablering och drift;
- komplexa EU-regler;
- bristande egenansvar från medlemsländernas sida;

- begränsat erkännande av yrkeskvalifikationer;
- avsaknad av gemensamma standarder;
- fragmenterade förpackningsregler;
- bristande produktöverensstämmelse;
- restriktiva och olikartade nationella regler för tjänster;
- betungande regler för utstationering av arbetstagare i lågrisksektorer;
- omotiverade territoriella begränsningar av utbudet som leder till höga priser för konsumenterna.

EU:s vision för jordbruk och livsmedel

Färdplanen ska bana väg för ett attraktivt, konkurrenskraftigt, resilient, framåtblickande och rättvist jordbruks- och livsmedelssystem för nuvarande och framtida generationer av jordbrukare och livsmedelsaktörer. Visionen innehåller fyra prioriteringar:

- en attraktiv sektor,
- en konkurrenskraftig och resilient sektor,
- en framtidssäkrad sektor,
- rättvisa levnads- och arbetsvillkor på landsbygden.

För Göteborg är visionen viktig utifrån innovation och [beredskap](#) i livsmedelsbranschen.

(Uppdaterat januari 2026)

2.2 Giv för en ren industri

Omställningen av industrin är en fördjupning av den gröna given. I likhet med Göteborgs Stads klimatomställningsanalys pekar EU på att utan industrins omställning uppnås inte klimatneutralitet. Industriomställningen innebär att EU kommer underlätta för industrin och inte enbart förlita sig på lagstiftningen i den gröna given. Omställningen ses som en konkurrensfördel.

[EU:s giv för en ren industri](#) presenterades av EU-kommissionen i februari 2025 i syfte att stödja EU:s industriella konkurrenskraft och motståndskraft. Given fokuserar på två sektorer:

- energiintensiva industrier,
- ren teknik (eng. clean tech).

Syftet är att sänka energikostnaderna genom en handlingsplan för överkomliga energipriser, främja efterfrågan på ”rena produkter” och öka finansieringen för den rena omställningen. Given syftar också till att förbättra återanvändningen av material i leveranskedjan, bredda tillgången till kritiska råvaror och utveckla sektorsspecifika färdigheter för strategiska industrier.

EU-kommissionen förväntades presentera ett förslag till en ny lag rörande snabbare utfasning av fossila bränslen i industrin under fjärde kvartalet 2025. I skrivande stund verkar det som att den presenteras den 25 februari 2026 istället. Under våren 2025 öppnade ett offentligt samråd (EU08-2025) som Göteborg besvarade genom Miljöförvaltningen. EU-kommissionen menar att industrin akut behöver stöd för att minska koldioxidutsläppen, elektrifiera samt hantera höga energikostnader, orättvis global konkurrens och komplexa regleringar som äventyrar deras affärsidé, skadar deras konkurrenskraft och försvagar den europeiska motståndskraften. Lagen ska hjälpa energiintensiva industrier att fortsätta att fasa ut fossila bränslen samtidigt som de behåller sin internationella konkurrenskraft. EU vill öka industriernas konkurrenskraft och produktivitet, snabba på administrativa förfaranden och underlätta investeringar, bland annat genom att skapa pionjärmarknader för fossilfria produkter.

Initiativet kommer att inriktas på industrier som ingår i den europeiska industrin (dvs. kemikalier, stål, massa och papper, raffinaderier, cement, icke-järnmetaller metaller, glas och keramik) och, där så är relevant, beakta relaterade nedströmsindustrier inom en värdekedjelogik. Klimatomställningen i Göteborg påverkas i stor utsträckning av nationell och europeisk lagstiftning, incitament, initiativ och agendor. Lokala aktörer har därför en viktig roll i att fortsätta utveckla påverkansarbetet mot nationell och europeisk politik för att skapa förutsättningar att nå målen i enlighet med det fjärde scenariot i Göteborgs klimatomställningsanalys. Takten för raffinaderiernas omställning, som involverar både minskad efterfrågan på fossila drivmedel, ny teknik och nya produkter, är avgörande för att nå målet för territoriella utsläpp. Göteborgs Stad har begränsad rådighet, men är viktiga för att stötta raffinaderiernas omställning. Förhoppningsvis kan EU-verktygen vara ett stöd.

(Uppdaterat januari 2026)

2.3 Nya upphandlingsdirektiv

Varje år lägger myndigheter i EU omkring 14% av EU:s bruttonationalprodukt, dvs. över 2,4 biljoner euro, på inköp av tjänster, byggentreprenader och varor. Offentliga myndigheter är de främsta uppköparna inom bland annat energi, transport, avfallshantering, socialt skydd, hälso- och sjukvård samt utbildning. [Europeiska revisionsrättens särskilda rapport](#) om offentlig upphandling i EU från 2023 pekar på ett behov av ytterligare åtgärder för att ta itu med problemet med den minskade konkurrensen inom offentlig upphandling och att fullt ut utnyttja potentialen för EU:s marknad för offentlig upphandling. Både [Letta-rapporten](#) och [Draghi-rapporten](#) uppmärksammar offentlig upphandling som ett viktigt verktyg för att främja EU:s mål och redogör för flera utmaningar och problem som måste lösas. EU-kommissionen inledde en utvärdering av direktiven om offentlig upphandling år 2024 och ett förslag förväntas under 2026.

I de politiska riktlinjer för mandatperioden 2024–2029 påpekas att syftet med en förändrad lagstiftning är att möjliggöra en mer strategisk upphandling där europeiska produkter kan prioriteras inom vissa nyckelsektorer. Översynen ska bidra till att stärka EU:s mervärde, säkerställa tillgången till kritiska teknologier, produkter och tjänster samt modernisera och förenkla regelverket – med särskilt fokus på att underlätta för nystartade företag och innovatörer i EU.

Vad tycker Göteborg?

I december 2024 öppnade EU-kommissionen ett offentligt samråd för direktiven om offentlig upphandling som Göteborg Stad besvarade (EU03-2024). Utvärderingen ser på lagstiftningens ändamålsenlighet, effektivitet, relevans, samstämmighet samt hur direktiven har bidragit till att harmonisera nationella lagar och praxis på upphandlingsområdet. Utvärderingen vill även minska rättslig fragmentering, och bedöma om direktiven medfört de förväntade fördelarna (till exempel i fråga om rättvis konkurrens på den inre marknaden, genomförande av EU:s politik, transparens, osv.). Göteborgs svar överensstämmer väl med de åsikter som majoriteten av de andra intressenterna uttryckt gällande flera aspekter av direktiven om offentlig upphandling, särskilt när det gäller deras effektivitet för att uppnå enkelhet, flexibilitet och främja konkurrens. Staden menar även att regelverket är omfattande och att det vore önskvärt om det kunde förenklas och bli mer flexibelt.

Vidare framförde Göteborg att direktivens regler om transparens, såsom EU-omfattande publicering via Tenders Electronic Daily (TED), fortfarande är relevanta och tillräckliga. Staden kommenterade dock också att tröskelvärdet för TED-annonser är för lågt, vilket skapar onödig administration för kontrakt med lågt värde. Av de besvarande offentliga myndigheterna menar 54% att direktiven inte lett till ökad konkurrens på den inre marknaden. Göteborg stöder denna uppfattning och säger sig inte ha observerat några effekter när det gäller deltagande av leverantörer från andra EU-länder i anbudsförfaranden.

Majoriteten av de svarande (49%) höll inte med om att direktiven bidrar till EU:s strategiska självständighet och 42% ansåg att de inte är ändamålsenliga i mer akuta situationer. Göteborg instämmer starkt i dessa åsikter och betonar att lagstiftningen inte har varit tillräckligt flexibel under extraordinära händelser som covid-19-pandemin eller kriget i Ukraina, och att det bör vara möjligt att kräva att varor/tjänster produceras inom EU för att stärka det strategiska oberoendet. Det finns en risk för högre kostnader om EU-alternativen är dyrare än globala konkurrenter, och det krävs tydliga riktlinjer för rättssäkerheten för vad som räknas som "europeiskt". Det finns även en risk för att varan som efterfrågas inte finns på den europeiska marknaden. Alla nya regler kan leda till ökad administrativ komplexitet och i detta fall om upphandlare måste kontrollera att leverantören är EU-baserad. Det måste vara lätt att avgöra vad som definieras som

uropeiskt och Göteborg efterfrågar klara riktlinjer för tillämpning av ”EU-preferens” och när undantag kan göras.

Tillsammans med ansvarigt utskott i Europaparlamentet, genomförde GEO ett studiebesök i Göteborg för europaparlamentariker i september 2025. Studiebesöket fick bland annat en presentation av Inköp- och upphandlingsförvaltningen om hur Göteborg jobbar strategiskt med hållbarhet i upphandling. Detta genomfördes i syfte att ge beslutsfattarna en bra bild över arbetet i Göteborg, och inspel till revideringen av upphandlingsdirektiven. GEO fick genom besöket goda kontakter med både europaparlamentariker och sekretariatet i Europaparlamentet.

Under hösten 2025 genomförde EU-kommissionen ytterligare ett samråd, som Göteborg valde att besvara (EU21-2025). I skrivande stund är samrådssvaret inte inskickat, så GEO kan inte sammanfatta svaret ännu.

Brysselkontoret har under 2025 framfört Göteborgs synpunkter till EU-kommissionens expertgrupp via en särskild arbetsgrupp i Eurocities, och planerar tillsammans med andra svenska Brysselkontor att träffa de två svenska experterna i gruppen under våren 2026. Efter att förslaget har presenterats, planerar Brysselkontoret att framföra synpunkter till Europaparlamentet samt ge input till europeiska regionkommittén om de väljer att ta fram en rapport.

(Uppdaterat januari 2026)

2.4 Kompetensunionen

Enligt BRG anser tre fjärdedelar av företagen i Västra Götaland att det är mycket svårt att hitta rätt kompetens. Även i offentlig sektor finns det stora behov. [Västsvenska handelskammaren har tagit fram en rapport](#) tillsammans med Teknikföretagen, i vilken de lyfter vikten av att Sverige blir aktiva i kompetensfrågan på EU-nivå. Det är inte bara Göteborg och omgivande region som ser behovet av att investera i utbildning och omskolning för att möta den digitala och gröna omställningen. EU slår fast att för att öka vår konkurrenskraftighet behövs ett starkare humankapital och mer kompetenser i EU. EU länkar kompetensfrågan med sin prioritering att göra EU mer konkurrenskraftigt på den globala marknaden.

Därav presenterade [EU initiativet Kompetensunionen](#) i mars 2025; detta är en övergripande strategi för att ge människor rätt kompetens och ge industrin tillgång till den expertis som behövs. Tillskillnad från tidigare satsningar på kompetensområdet är kompetensunionen inte tidsbegränsad, utan ska vägleda alla EU:s framtida kompetensinsatser. De insatserna ska bidra till en eller flera av de fyra övergripande prioriteringarna:

- Grundläggande kompetensutveckling;
- Kompetensutveckling för tvillingomställningen;

- Öka arbetskraftsrörligheten inom EU (cirkulera talang);
- Förbättra EU:s lagliga migration (attrahera talang).

Fokus ligger på livslångt lärande, kompetensigenkänning och rörlighet. Särskilt intressant är initiativet EU:s talangreserv som ska underlätta för arbetsgivare att hitta talanger och kompetenser utanför EU:s gränser. I november 2025 nådes en överenskommelse i trepartsförhandlingarna och det är därmed troligt att initiativet blir antaget under 2026. Deltagande i initiativet är frivilligt och Sveriges regering har meddelat att vi inte avser delta. Efter samtal med GR och VGR kvarstår frågetecknet varför Sverige inte avser att delta då flera regionala och lokala aktörer efterfrågar initiativ för att underlätta attraherandet av kompetenser ifrån tredje land för att möta interna kompetensbrister.

I Kompetensunionen presenterads även ett flertal framtida initiativ så som kompetensportabilitetsinitiativet (förväntas i kvartal 1 2026) och en kommande strategi för yrkesutbildning. Strategin åtföljdes också av en [handlingsplan för grundläggande kompetens](#) och en [strategisk plan för utbildning i naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik](#) för att förbättra kompetensen och främja karriärer inom dessa områden, locka fler kvinnor och öka beredskapen inför övergången till digital teknik och ren teknik.

Ett annat sätt som EU redan idag är konkurrenskraftig i är att erbjuda sysselsättning av hög kvalitet. Mot slutet av 2025 presenterades därför en färdplan för sysselsättning av hög kvalitet (eng. quality jobs) som tagits fram i samarbete med arbetsmarknadens parter. Färdplanen sammanfattar existerande insatser och framtida insatser EU tagit för att stötta medlemsländer och företag i att erbjuda bra arbetsvillkor, kompetensutveckling och rättvisa omställningar genom att bland annat stärka beredskapen inför omstruktureringar pga. den gröna omställningen och för att skydda särskilt utsatta grupper. Färdplanen ska efterföljas av en rättsakt för arbetstillfällen av god kvalitet som förväntas presenteras under det fjärde kvartalet. Rättsakten innebär en uppdatering av EU regler för att bättre skydda arbetstagare samtidigt som produktivitet och konkurrenskraft stöds. Det kommer eventuellt att öppna ett samråd inför rättsakten under 2026s andra kvartal. Brysselkontoret bevakar detta för att se om rättsakten är intressant för lokal nivå eller om den är mer relevant för nationell nivå.

Under parollen: "[Välj Europa för vetenskapen](#)", har EU-kommissionen utlovat stora satsningar på vetenskap och forskning: 500 miljoner euro i investeringar (2025–2027), nya sjuåriga "super-stipendier" under det Europeiska forskningsrådet (ERC), förstärkt stöd till forskare i början av sin karriär genom Marie Skłodowska-Curie-åtgärder (MSCA). Initiativet innebär även ett åtagande för vetenskaplig frihet och samarbete genom att den akademiska friheten befästs genom EU-lagstiftning, underlättad forskarrörlighet och förenklade inreseprocedurer. Målet är också att snabba på för innovationer att nå marknaden och att investeringar i FoU ska uppgå till minst 3 % av BNP till år 2030.

Brysselkontoret samlade tidigt under 2025 kommande europeiska initiativ för att möjliggöra rekrytering av forskare i USA, samt exempel från europeiska universitet, och delade idéerna och verktygen med Lindholmen Science Park och Göteborgs universitet.

Vad betyder det för Göteborg?

Göteborg har en stark innovationsmiljö, men står samtidigt inför stora kompetensutmaningar. Kompetensunionen erbjuder nya EU-verktyg för att:

- attrahera internationell kompetens,
- stödja lokal omskolning i nyindustrialiseringen (t.ex. vätgas, batterier),
- samverka i EU-piloter för utbildning och arbetsmarknad,
- möjlig EU-finansiering, reformstöd och lära av andra.

Brysselkontoret sammanställde under vintern ett dokument med beskrivningar av relevanta EU-initiativ inom kompetensförsörjning, som delades med BRG, Göteborgsregionen, Västsvenska Handelskammaren och Arbvux. Aktörerna regionalt och lokalt kommer fortsatt ha regelbundna avstämningar under 2026 för att följa utvecklingen och delta i EU-arbetet de kommande åren. Bland annat kommer Brysselkontoret att delta på BRGs Konkurrensrcåd den 18 februari. Brysselkontoret har också under våren 2025 haft en avstämning med medarbetare i EU-kommissionär Minzatus kabinett för att diskutera behov och hinder i kompetensförsörjningen.

(Uppdaterat januari 2026)

2.5 Handlingsplan för bilindustrin + omnibus

Efter dialog med bilindustrin om strukturomvandlingen och behov, publicerade EU-kommissionen i mars 2025 en [handlingsplan för att stärka Europas fordonsindustri](#). Fordonsindustrin sysselsätter direkt eller indirekt 13 miljoner européer.

Handlingsplanen fokuserar på fem huvudområden:

- Innovation och digitalisering: främja utvecklingen av programvarudefinierade och självkörande fordon genom att etablera testmiljöer och regulatoriska sandlådor.
- Rena transporter: stödja övergången till utsläppsfria fordon och främja hållbara transportlösningar. EU-kommissionen vill påskynda användningen av utsläppsfria fordon i företagens fordonsparker.
- Konkurrenskraft och resiliens i försörjningskedjan: minska beroendet av importerade råvaror och stärka den europeiska produktionen av viktiga komponenter.
- Kompetens och den sociala dimensionen: satsa på utbildning och omskolning för att möta nya kompetensbehov inom sektorn och göra det möjligt för medlemsstater att lättare rikta socialfondsmedel till Strategic Technologies for Europe Platform (STEP).

- Lika villkor och företagsklimatet: skapa en rättvis och stödjande miljö för europeiska företag att konkurrera globalt.

Handlingsplanen understryker vikten av samarbete mellan EU-institutioner, medlemsstater och industrin för att säkerställa att Europas fordonsindustri förblir ledande i den pågående omställningen.

Hur påverkar den Göteborg?

Inom huvudområdet innovation och digitalisering finns ett initiativ om testmiljöer för autonoma fordon (CCAM) och storskaliga satsningar av EU-medel på dessa. Med hjälp av Horisont Europa ska initiativen stödjas av gemensamma offentlig-privata investeringar på omkring 1 miljard euro under perioden 2025–2027. Brysselkontoret har haft möten med Stadsmiljöförvaltningen, Business Region Göteborg och Lindholmen Science Park (LSP) för att se över möjligheten för Göteborg att vara en sådan testmiljö. Stadsmiljöförvaltningen ansökte som ett första steg om samarbete med EU-partnerskapet för CCAM, och Brysselkontoret har haft möte med EU-kommissionen för fördjupad förståelse för processen och öppnat för möjligheten för Göteborg och LSP att presentera framsteg och lärdomar.

Fordonsomnibus

I december 2025 presenterade EU-kommissionen ett [fordonspaket](#) som syftar till att påskynda omställningen till ren mobilitet samtidigt som konkurrenskraften i den europeiska fordonsindustrin stärks. Paketet kombinerar klimatmål med ökad flexibilitet för tillverkarna, regelförenklingar och tydliga marknadssignaler för utsläppsfria fordon. Centrala inslag är mer flexibla koldioxidnormer, bindande mål för elektrifiering av företagsfordon, ett omfattande stödpaket för EU:s batterivärdekedja samt ett omnibuspaket som minskar administrativa kostnader med cirka 706 miljoner euro per år. Målet om 90 % minskade avgasutsläpp till 2035 kvarstår, men kompletteras med teknikneutralitet och övergångslösningar.

För Göteborg är paketet. Stadens starka koppling till fordonsindustrin, inklusive tunga fordon, elektrifiering och batteriutveckling, kan innebära att satsningarna på EU-baserad batteriproduktion kan stärka regional konkurrenskraft och sysselsättning. De föreslagna bindande målen för utsläppsfria företagsfordon ligger i linje med Göteborgs arbete med fossilfri mobilitet, urbana transporter och elektrifierade logistikflöden, särskilt för lätta nyttofordon och last mile-transporter. Vidare kan satsningen på små, prisvärda elfordon och regelförenklingar för eldrivna skåpbilar bidra till snabbare omställning i stadens näringsliv och offentliga fordonsflottor.

(Uppdaterat januari 2026)

2.6 Handlingsplan för överkomliga energipriser

Som en del av given för en ren industri presenterades en [handlingsplan för överkomliga energipriser](#) med snabba åtgärder för att sänka energipriserna, fullborda energiunionen, locka investeringar till EU och höja beredskapen inför eventuella energikriser. Framför allt föreslås åtgärder för att lösa de strukturella problem som gör att energipriserna i EU drivs upp. Det handlar särskilt om Europas beroende av importerade fossila bränslen och att elsystemet inte är fullständigt integrerat. Handlingsplanen bygger på den nyligen genomförda reformen av elmarknadens utformning, REPowerEU-planen, sektorsspecifika planer för vindkraft, solenergi och elnät samt reviderad energi- och klimatlagstiftning inom ramen för 55 % -paketet.

För att göra elpriserna mer överkomliga kommer EU-kommissionen att se över energiräkningarnas alla tre komponenter, dvs. nätverks- och systemkostnader, skatter och avgifter samt leveranskostnader. Rekommendationer kommer att utfärdas till EU-länderna bland annat om att sänka de nationella elskatterna och göra det lättare för konsumenterna att byta leverantör för att få billigare energi. Med utgångspunkt i EU:s nuvarande elmarknadslagstiftning kommer EU-kommissionen också att ytterligare stödja införandet av långsiktiga leveransavtal som gör att höga och fluktuerande gaspriser på marknaden inte påverkar kundernas elräkningar. För att sänka nätavgifternas del av energiräkningen kommer EU-kommissionen att föreslå en metod för att säkerställa att dessa avgifter återspeglar de faktiska kostnaderna för energisystemet. På så sätt ges incitament till att använda energinätet så effektivt som möjligt.

(Uppdaterat januari 2026)

2.7 Strategi för europeisk försvarsindustri

I [vitboken om europeisk försvarsberedskap 2030](#) beskrivs det nya säkerhetsläget med ett aggressivt och expansivt Ryssland, ett Kina som spelar efter egna spelregler och ett osäkert förhållande till USA.

De finansieringsmöjligheter som föreslås i [investeringsplanen](#) ReArm Europe/Readiness kan mobilisera 800 miljarder euro. Av dessa kan [150 miljarder lånas upp av EU-kommissionen genom det nya instrumentet SAFE](#) och lånas sedan ut till medlemsländer. Resterande 650 miljarder euro kan medlemsländerna mobilisera genom att de ökade försvarsutgifterna - upp till 1,5 % av BNP, undantas från stabilitets- och tillväxtpakten. Försvar är och förblir en nationell kompetens och därför är det medlemsländerna som bestämmer hur stor budget de lägger på försvaret. EU signalerar dock att upprustning är nödvändigt och brådskande. EU vill därför ge medlemsländerna de bästa förutsättningarna för att möta utmaningen.

Nästa steg är att samla in de resurser som krävs för att gemensamt upphandla försvarsutrustning. Här har EU-kommissionen identifierat sju områden där det finns luckor, som till exempel luftvärn, missiler och drönare, men även infrastruktur för militär mobilitet. Dessa sju förmågor är samstämda med Natos prioriteringar. Ytterligare en aspekt i upphandlingen är ”köp europeiskt” för att stärka EU:s beredskap och oberoende, men också för att driva konkurrenskraft och innovation inom EU. Dock är värdekedjor inom försvarsindustrin mer komplicerade än så, vilket har gjort att man satt ett riktvärde på att 65% av komponenterna ska vara EU-producerade.

(Uppdaterat januari 2026)

2.8 Europeiska innovationsakten

Att minska innovationsgapet mellan EU och dess globala konkurrenter, framför allt USA och Kina, är en av tre nyckelfaktorer som Mario Draghi pekar ut som avgörande för att stärka unionens konkurrenskraft i sin [rapport om EU:s framtida konkurrenskraft](#). Med utgångspunkt i Draghirapporten identifierade [konkurrenskraftskompassen](#) den europeiska innovationsakten som ett centralt initiativ för att minska detta innovationsgap.

Den europeiska innovationsakten syftar till att skapa horisontella ramvillkor som underlättar för innovationer att nå marknaden inom alla sektorer, i stället för att införa sektorspecifika innovationsinitiativ. Akten avser att bemöta de huvudsakliga utmaningar som alla innovativa företag inom EU - både stora och små – står inför i detta avseende. Särskild uppmärksamhet kommer att riktas mot de mindre företagens behov och i synnerhet uppstarts- och tillväxtföretag, eftersom dessa står inför ytterligare hinder som försvårar deras möjligheter att nå marknaden och växa. Bland de insatser som EU-kommissionen kommer att beakta i utformningen av förslaget till innovationsakten finns:

- förenkling av befintliga regelverk;
- förbättrad tillgång till finansiering;
- stärkta möjligheter till kommersialisering av innovation;
- stöd till utveckling och testning av innovativa lösningar;
- insatser för att säkerställa innovativa företags tillgång till kompetens.

Vad innebär innovationsakten för Göteborg?

Innovationsaktens syfte ligger i linje med Göteborgs Stads näringslivsstrategiska målsättningar för att stärka näringslivets förutsättningar för innovation och hållbar tillväxt. Med ett mångsidigt näringsliv och ett starkt innovationsklimat har Göteborg goda möjligheter att dra nytta av de åtgärder som innovationsakten väntas presentera.

Förslaget till innovationsakten, som EU-kommissionen väntas presentera under första kvartalet 2026, kan komma att inkludera både lagstiftande och icke-lagstiftande åtgärder. Samrådet för innovationsakten var öppet till den 30 september 2025 och Brysselkontoret bistod Stadsledningskontoret i att ta fram stadens svar.

(Uppdaterat januari 2026)

2.9 Life Science-strategi

I början av juli 2025 lanserade EU-kommissionen en ny [strategi för att göra Europa till världens mest attraktiva plats för Life Science](#) senast 2030. EU-kommissionen definierar Life Science som vetenskapen om levande system - från celler till ekosystem - och utgör en central del av vår hälsa, miljö och ekonomi. Life Science främjar innovation inom medicin, livsmedel och hållbar produktion, bidrar med nästan 1,5 biljoner euro till EU:s ekonomi och stöder 29 miljoner arbetstillfällen inom hela unionen.

Den samordnade strategin - som årligen får mer än 10 miljarder euro i stöd från EU:s nuvarande budget - omfattar hela värdekedjan för Life Science. Syftet är att påskynda innovation, underlätta marknadstillträde och öka allmänhetens förtroende för ny teknik.

I strategin föreslås följande åtgärder:

- 1) Förbättra ekosystemet för forskning och innovation. EU-kommissionen kommer att utarbeta en investeringsplan för att underlätta finansieringen av kliniska prövningar i flera länder och stärka EU:s infrastruktur för klinisk forskning.
- 2) Möjliggöra snabbt marknadstillträde för innovationer inom Life Science. För att påskynda marknadstillträdet för innovationer kommer EU-kommissionen att föreslå en rättsakt om europeisk bioteknik som syftar till att skapa ett mer innovationsvänligt regelverk för olika biotekniksektorer.
- 3) Öka förtroendet för samt spridningen och användningen av innovationer. EU-kommissionen kommer att mobilisera 300 miljoner euro för att främja upphandling av innovationer inom Life Science. Vidare kommer EU-kommissionen att inrätta en samordningsgrupp för att anpassa politiken och finansieringen inom olika sektorer och främja samarbete med viktiga intressenter, däribland industrin och allmänheten.

Strategin bygger på ett offentligt samråd, som Göteborg inte hann besvara, samt evidens från bland annat två undersökningar från EU-kommissionens gemensamma forskningscentrum: [The Life Sciences sectors in the EU: drivers of economic growth and innovation](#) och [Trends in patents in Life Sciences: focus on pharmaceuticals and medical technologies](#).

Vad innebär strategin för Göteborg?

Life Science är en av Göteborgsregionens mest snabbväxande branscher. Det finns välfungerande samarbeten mellan sjukvård, akademi, staden och näringslivet. I Göteborg finns forskning i världsklass och ett gynnsamt läge – inte minst för kliniska prövningar.

Göteborgsregionen är känd för sina medicinska landvinningar och är idag ett ledande centrum för klinisk forskning i Sverige. Inom medicinteknik har Göteborg också lång tradition, särskilt inom infektionskontroll, implantat och biomaterial.

Stamcells forskning, cellterapi och regenerativ medicin är andra områden där regionen är framstående, tillsammans med forskning inom vaccin samt det kardiovaskulära och metabola området. Avancerade operation via skärm eller helt i simulerad miljö är en annan specialitet.

Med sin bredd av starka industrier är Göteborg synnerligen väl positionerat när olika sektorer nu korsbefruktar varandra och AI och tech driver utvecklingen framåt på bred front. I Göteborg finns AI Sweden, Sveriges nationella centrum för tillämpad AI – med uppdrag att accelerera användningen av AI för att gynna samhället och konkurrenskraften.

Vad tycker Göteborg?

Göteborgs synpunkter överensstämmer i hög grad med strategin. Fokus ligger på:

- patientcentrerad innovation och tillgång till behandlingar,
- starka urbana innovationsmiljöer,
- kompetensförsörjning och talangattraktion,
- innovationsvänlig reglering,
- ökad tillgång till kapital,
- satsningar på AI, digital hälsa och användning av data,
- vikten av medborgarförtroende och hälsolitteracitet.

GEO planerar tillsammans med BRG och VGR att profilera life science-klustret i Bryssel under 2026.

(Uppdaterat januari 2026)

2.10 Hamnstrategi

Utvecklingen av europeiska hamnar är avgörande för att säkerställa konkurrenskraft, hållbarhet och motståndskraft. EU:s hamnar hanterar över 2 miljoner anlöp per år och står för omkring 75% av EU:s externa handelsvolym. I Draghirapporten om EU:s framtida konkurrenskraft noterades hamnarnas viktiga roll som transportnav, deras sårbarhet för risker och deras ömsesidiga beroende av andra ekonomiska sektorer (till exempel elektrifiering och digital infrastruktur). Som noterades i vitboken om försvaret är

militär mobilitet en viktig faktor för den europeiska säkerheten och försvaret. Hamnarna spelar en avgörande roll i den militära logistikkedjan som de huvudsakliga införselställena och tillhandahåller kritisk transportinfrastruktur som lämpar sig för dubbla användningsområden. EU-kommissionen har därför i konkurrenskraftskompassen utlovat en ny europeisk hamnstrategi som ska skapa en balanserad ram för ekonomiska resultat, ökad säkerhet och miljöansvar. Den förväntas under februari 2026.

De europeiska hamnarna måste vara positionerade för framtiden och en global marknad i förändring. Detta innebär att ekonomiska, regleringsmässiga och tekniska utmaningar samt utvecklandet av praktiska lösningar måste beaktas. Vid sidan av den gröna och digitala omvandlingen får säkerhetsaspekterna allt större uppmärksamhet: som kritisk infrastruktur är hamnarna viktiga noder för leveranskedjor och energiförsörjning, men nya utmaningar uppstår genom politiska risker, cyberattacker eller direktinvesteringar från tredjeländer.

Brysselkontoret känner ännu inte till vilka åtgärder som kommer presenteras i strategin. Den förväntas beskriva de nuvarande och framtida utmaningar som europeiska hamnar står inför när det gäller säkerhet (fysisk och digital), hamnarnas betydelse för energitrygghet, konkurrens, leverans av nya hållbara bränslen till fartyg och industri, stöd till energiomställningen (till exempel havsbaserade vindkraftparker), anpassning till nya framdrivningstyper och framdrivningslägen samt deras dubbla användningsområden för militär mobilitet.

Strategin kommer att behandla frågor som digitalisering/automatisering, forskning och innovation, miljö, kompetens, säkerhet, investeringsbehov och ekonomiskt stöd.

(Uppdaterat januari 2026)

3.0 Hållbar stadsutveckling (miljö, klimat/energi, bostäder, beredskap)

3.1 EU:s klimatmål för 2040

Den [europeiska klimatlagen](#) från 2021 fastställer två bindande klimatmål: att EU ska vara klimatneutralt senast år 2050, samt att nettoutsläppen av växthusgaser ska minska med minst 55 % till år 2030 jämfört med 1990 års nivåer. Enligt klimatlagen ska EU-kommissionen även föreslå ett mellanliggande klimatmål för unionen 2040.

Den tidigare EU-kommissionen presenterade i februari 2024 en [rekommendation om att minska växthusgasutsläppen med 90 % till 2040](#). Rekommendationen baseras bland annat på det underlag som samlades in genom det offentliga samråd som hölls våren 2023, där även Göteborgs Stad lämnade in ett svar (EU05-2023).

Den nya EU-kommissionen presenterade i juli 2025 ett [officiellt lagförslag för klimatmålet 2040](#) – i linje med den tidigare EU-kommissionens rekommendation. I det nya förslaget presenterade EU-kommissionen ett mer flexibelt tillvägagångssätt som syftar till att stödja genomförandet för att uppnå klimatmålet för 2040. Lagförslaget mötte kritik från bland annat miljöorganisationer och svenska Europaparlamentariker som menade att förslaget riskerar att urvattna EU:s ambitiösa klimatagenda. Särskilt ifrågasatta var de så kallade ”flexibiliteterna” i förslaget.

Europaparlamentet och Ministerrådet nådde i början av december 2025 [en preliminär överenskommelse](#) om ett mål att minska växthusgasutsläppen med 90 % till 2040. Denna överenskommelse ska fortfarande formellt godkännas och antas av respektive institution. Institutionerna enades även om omfattningen av de flexibiliteter som EU-kommissionen föreslagit. Dessa flexibiliteter omfattar följande:

- **Användning av högkvalitativa internationella klimatkrediter.** Detta innebär att medlemsstaterna från och med 2036 kan uppfylla upp till 5 % av klimatmålet genom att finansiera klimatåtgärder som bidrar till en nettominskning av växthusgaser i länder utanför EU. Översynen av klimatlagen omfattar även en möjlighet för medlemsstaterna att använda ytterligare internationella klimatkrediter för att uppfylla upp till 5 % av sina mål och åtaganden efter 2030.
- **Användning av permanent koldioxidupptag inom EU:s utsläppshandelssystem (ETS).** Detta innebär att man kan tillåta att tekniker för koldioxidupptag. Det vill säga koldioxidavskiljning och lagring (CCS) får räknas inom EU:s utsläppshandelssystem i syfte att kompensera för restutsläpp från sektorer där det är svårt att minska utsläppen.
- **Ökad flexibilitet mellan sektorer.** Detta innebär att medlemsstaterna kan kompensera för långsammare utsläppsminskningar i en sektor med snabbare minskningar i en annan.

Enligt överenskommelsen ställer sig båda institutionerna även bakom att tillämpningen av EU:s andra utsläppshandelssystem för vägtransporter och byggnader (ETS2) skjuts upp med ett år, till 2028.

EU-kommissionen ska vartannat år följa upp och rapportera om framstegen mot de fastställda delmålen samt om nivån av nettoupptag. Dessutom ska EU-kommissionen, när så bedöms nödvändigt, föreslå ändringar av klimatlagen eller ytterligare åtgärder i syfte att stärka de möjliggörande förutsättningarna för att uppnå klimatmålet.

Vad tycker Göteborg?

I sitt samrådssvar (EU05-2023) uttryckte Göteborgs Stad stöd för ett klimatmål om över 90% utsläppsminskning till år 2040, vilket är mer ambitiöst än Europaparlamentets och Ministerrådets överenskommelse. Samtidigt framhöll staden att koldioxidupptag bör

spela en mycket begränsad roll för att uppnå EU:s mål om klimatneutralitet, vilket står i kontrast till EU-institutionernas linje.

(Uppdaterat januari 2026)

3.2 Cirkulär ekonomi

[Konkurrenskraftskompassen](#) lyfter den cirkulära ekonomins roll i att fasa ut fossila bränslen ur EU:s ekonomi. EU-kommissionen framhåller att ökad resurseffektivitet och en mer cirkulär materialanvändning bidrar till att minska den miljömässiga belastningen, stärka EU:s konkurrenskraft och minska EU:s beroende av importerade råvaror – särskilt kritiska råvaror. Mot denna bakgrund avser EU-kommissionen att under det tredje kvartalet 2026 lägga fram ett lagförslag om en europeisk rättsakt för cirkulär ekonomi. Det offentliga samrådet om lagförslaget var öppet under hösten 2025, och Göteborg lämnade in ett svar (EU17-2025).

Syftet med rättsakten är att säkerställa ett tillräckligt utbud av och efterfrågan på sekundära råvaror samt etablera en fungerande inre marknad för avfall och sekundära råvaror. Både lagstiftningsåtgärder och icke-lagstiftande åtgärder på både utbuds- och efterfrågesidan kommer att övervägas och kompletteras med förslag på förenklade förfaranden och minskad administrativ börda. EU-kommissionen har meddelat att e-avfall kommer att vara i fokus, med målet är att säkerställa en effektiv insamling och materialåtervinning samt att skapa marknadsefterfrågan på de kritiska sekundära råvaror som detta avfall innehåller.

Brysselkontoret kommer att fortsätta följa diskussionerna kring det kommande lagförslaget och sammanställa en analys av förslaget då det presenterats under 2026.

I juni 2025 arrangerade Brysselkontoret, tillsammans med EU-kontoret för norra Nederländerna, ett partnerevenemang under EU:s gröna vecka med fokus på cirkulära lösningar för att hantera avfallsutmaningar i städer runt om Europa. Syftet var även att reflektera över städers behov för att kunna accelerera cirkularitet i urbana miljöer, i ljuset av den kommande rättsakten för cirkulär ekonomi. Evenemanget samlade över 20 deltagare, och Kretslopp och vatten medverkade genom att presentera ett pilotinitiativ för återbruk och återvinning av övergivna cyklar i Göteborg. [Rapporten från evenemanget](#) ger en överblick över de lokala initiativ som presenterades och belyser de huvudpunkter som lyftes under paneldiskussionen.

[Göteborgs Stad har sedan år 2022 varit en av tolv piloter](#) inom EU-initiativet ”[Circular Cities and Regions Initiative](#)” (CCRI). Det är Göteborgs Stads Leasing (GSL) som samordnar stadens medverkan i initiativet, som syftar till att påskynda den cirkulära omställningen i Europas städer och regioner genom att skapa synergier mellan projekt och initiativ, sprida kunskap och främja erfarenhetsutbyte. Inom ramen för CCRI har

Göteborg fokuserat på att vidareutveckla två så kallade [cirkulära systemiska lösningar](#): den cirkulära kunden och ett cirkulärt Göteborg. Staden har även deltagit i erfarenhetsutbyte med andra städer och regioner, bland annat inom ramen för den tematiska arbetsgruppen för industriell symbios. Under våren 2025 beviljades Göteborg finansiellt stöd för att genomföra en förstudie om cirkulär IT med hjälp av externa konsulter.

Brysselkontoret har stöttat Göteborgs arbete inom CCRI, bland annat genom att kartlägga relevanta finansieringsmöjligheter som stöder stadens cirkulära arbete. I februari 2025 höll kontoret en presentation om EU-finansiering för cirkulär ekonomi inför stadens strategigrupp för cirkulär ekonomi. Brysselkontoret har även bidragit till att profilera Göteborgs cirkulära arbete på europeisk nivå genom att [presentera den cirkulära omställningsarenan](#) som en del av det officiella programmet under EU:s gröna vecka i Bryssel, samt genom att ta fram en presentation om den cirkulära omställningsarenan som visades i ett av utställningsbåsen under EU:s vecka för regioner och städer.

Den första fasen av CCRI avslutades i december 2025, och en av Göteborgs cirkulära systemiska lösningar – den cirkulära omställningsarenan, som utgör en del av den cirkulära kunden – har lyfts fram som en av de utvalda lösningarna i [CCRI:s publikation](#). Brysselkontoret kommer även framöver att informera om relevanta finansieringsmöjligheter för att bygga vidare på det arbete som genomförts inom ramen för CCRI, samt bevaka möjligheterna för Göteborg att delta i initiativets andra fas som förväntas starta upp under våren 2026.

(Uppdaterat januari 2026)

3.3 Europeisk strategi för vattenresiliens

I juni 2025 presenterade EU-kommissionen den [europeiska strategin för vattenresiliens](#), som ska trygga tillgången till vatten och säkerställa god vattenkvalitet i Europa. Den ska samtidigt stärka EU:s beredskap inför vattenrelaterade kriser – såsom översvämningar, föroreningar och cyberattacker mot vatteninfrastruktur – samt skapa långsiktiga förutsättningar för hållbar vattenförvaltning. Strategin har även som mål att främja innovation, driva på digitalisering och stärka finansieringen inom vattensektorn.

Strategin innehåller tre övergripande mål, med tillhörande konkreta åtgärder:

- Att återställa och skydda vattenkretsloppet;
- Att tillsammans med medborgare och näringsliv bygga en vattensmart ekonomi;
- Att säkerställa tillgång till rent och överkomligt vatten och sanitet för alla.

Vidare presenteras en rad åtgärder som ska genomföras inom fem möjliggörande områden – från finansiering och investeringar till digitalisering, forskning, innovation och

beredskap. Åtgärderna kommer att genomföras på EU-nivå mellan 2025 och 2030, och syftar till att stödja medlemsstaterna, liksom lokala och regionala nivåer samt näringslivet, i arbetet med att bygga ett vattenresilient Europa till 2030.

[Den 8 december anordnade EU-kommissionen det första vattenresiliensforumet](#), som framöver kommer att arrangeras vartannat år med syftet att samla relevanta EU-aktörer och följa upp framstegen i arbetet med att stärka Europas vattenresiliens. Utöver detta har även samrådet för EU-ramverket för klimatresiliens och riskhantering öppnat, som aviserades i strategin för vattenresiliens och som Göteborgs Stad kommer att lämna in ett svar på.

Vad innebär strategin för Göteborg?

De mål som presenteras i strategin för vattenresiliens ligger i linje med Göteborgs Stads arbete och målsättningar för en hållbar vattenförvaltning. Flera av de föreslagna åtgärderna förväntas påverka stadens arbete inom vattenområdet, bland annat revideringen av ramdirektivet för marin strategi, genomförandeprioriteringar för ramdirektivet för vatten och översvämningdirektivet, samt det kommande EU-ramverket för klimatresiliens och riskhantering.

Brysselkontoret kommer att fortsätta följa genomförandet av strategin och informera om de åtgärder som kan komma att påverka Göteborg.

(Uppdaterat januari 2026)

3.4 EU-ramverket för klimatresiliens och riskhantering

Under de senaste åren har Europa drabbats av allt större skador och kostnader till följd av klimatrelaterade extrema väderhändelser. I den [europeiska klimatriskbedömningen](#) identifierades flera viktiga klimatrisker som bland annat riskerar äventyra infrastruktur, livsmedels- och vattentryggheten, energitryggheten, leveranskedjor och folkhälsan.

Enligt EU:s bedömning är både unionens och medlemsstaternas politiska ramar för klimatresiliens otillräckliga, saknas inom flera sektorer eller genomförs bristfälligt. Regionala och lokala myndigheter, företag, hushåll och enskilda personer är dessutom ofta inte tillräckligt medvetna om klimatrisker, vilket i hög grad begränsar deras beredskap. Mot denna bakgrund kommer EU-ramverket för klimatresiliens och riskhantering att fastställa en övergripande och enhetlig ram och handlingsplan för klimatresiliens och klimatberedskap som omfattar både nationell- och EU-nivå - särskilt när det gäller beredskap och planering. Dessutom kommer ramverket att säkerställa regelbundna vetenskapligt baserade riskbedömningar.

Ramverket för klimatresiliens och riskhantering förväntas omfatta både lagstiftande och icke-lagstiftande åtgärder. Åtgärderna bedöms kunna få betydelse för Göteborgs Stads

arbete med klimatanpassning, både genom att påverka och genom att stödja det pågående arbetet, eftersom flera av dem förväntas rikta sig direkt till den lokala nivån. Det offentliga samrådet om ramverket är öppet till och med slutet av februari 2026, och Göteborgs Stad arbetar med att ta fram ett samrådssvar. Förslaget till ramverk förväntas presenteras under det fjärde kvartalet 2026.

Inom ramen för sin arbetsgrupp för klimatesiliens förbereder Eurocities, där Brysselkontoret deltar, ett gemensamt samrådssvar. Detta svar bygger delvis på underlag som samlades in genom en enkät som genomfördes under sommaren 2025, där Göteborgs Stad deltog. Enkäten kartlade bland annat städers utmaningar och behov kopplade till klimatanpassningsarbetet.

(Uppdaterat januari 2026)

3.5 Förenkling av hållbarhetsrapportering

Omnibus I är ett nytt lagstiftningspaket som ska förenkla tre omfattande regelverk kopplade till hållbarhetsrapportering:

- Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD),
- Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CS3D),
- Gröna taxonomin.

Målet är att minska den administrativa bördan, särskilt för små och medelstora företag (SMF) och samtidigt stärka EU:s konkurrenskraft.

CSRD ställer krav på att företag rapporterar hur deras verksamhet påverkar människor och miljö, samt hur hållbarhetsrisker påverkar företaget. CS3D innebär att företag måste identifiera, förebygga och hantera negativa effekter i sina värdekedjor, exempelvis kopplat till mänskliga rättigheter eller miljö. Båda lagstiftningarna är centrala verktyg i EU:s gröna omställning men innebär också utmaningar - särskilt för företag med komplexa leverantörskedjor.

Den gröna taxonomin ska hjälpa företag, investerare och beslutsfattare att identifiera vilka ekonomiska aktiviteter som är miljömässigt hållbara. Dock har regelverket kritiserats för att vara komplext och resurskrävande.

Omnibus I föreslår bland annat:

- Att endast stora företag med en omsättning över 450 miljoner euro omfattas av obligatorisk taxonomirapportering;
- Företag får rapportera selektivt, dvs. bara om de delar av verksamheten som är relevanta ur hållbarhetssynpunkt;
- En möjlighet att även rapportera om delvis hållbara aktiviteter;
- En minskning med cirka 70% av antalet rapporteringsmallar, vilket förenklar processen avsevärt.

Förslaget ”Stop-the-clock” innebär uppskjutet införande av CSRD och CS3D. För att ge företag mer tid att anpassa sig föreslås ett tillfälligt uppskjutande av införandet av hållbarhetsreglerna. Det innebär att för icke-börsnoterade företag med färre än 500 anställda flyttas kraven till 2027 och för börsnoterade SMF skjuts det upp till 2028. Fortsatt frivillig rapportering gäller för icke-börsnoterade SMF.

Detta påverkar företag i Göteborg där flera aktörer ännu inte fullt ut omfattas av rapporteringskraven, men förbereder sig för att möta dem. Uppskjutandet kan innebära mer tid för kapacitetsuppbyggnad, men också skapa osäkerhet kring hur de ska planera sitt hållbarhetsarbete.

Den minskade omfattningen av rapporteringsskyldighet i CSRD innebär att färre företag ska omfattas av de tvingande reglerna. Antalet företag som måste rapportera minskar med upp till 80%. Endast företag med över 1000 anställda och en omsättning över 50 miljoner euro ska omfattas fullt ut av CSRD:s krav. För Göteborg kan det innebära att flera företag inte längre kommer att omfattas av kraven – men också att det blir viktigare med frivilliga standarder och lokalt stöd för att driva hållbarhetsarbetet framåt.

Inom ramen för Omnibus I presenterade EU-kommissionen också ett utkast till delegerad akt för att se över de befintliga delegerade akterna under EU:s taxonomiförordning. Det [formella förslaget](#) presenterades i juni, som innebär vissa ändringar och vägval jämfört med utkastet. Nu har Ministerrådet och Europaparlamentet fyra månader på sig att granska och eventuellt invända mot förslaget. Denna period kan förlängas med två månader om Ministerrådet eller Europaparlamentet begär det. Om ingen institution invänder börjar delegerade akten gälla vid årsskiftet.

EU-kommissionen har aviserat att ytterligare översyn av de befintliga delegerade akterna kommer att ske, inte minst för att förenkla och göra mer användarvänliga kriterierna för att inte orsaka betydande skada (*eng. do no significant harm*).

Vad betyder detta för Göteborg?

Göteborg är hem för både stora internationella koncerner och innovativa SMF inom energi, logistik, fordon, hållbar stadsutveckling och Life Science, sektorer där hållbarhetsrapportering blir allt viktigare. Göteborg äger även egna bolag. Omnibus I kan innebära:

- Mindre byråkrati för SMF i uppstarts- och tillväxtfas.
- Förlängd tid att anpassa sig till nya EU-krav.
- Större flexibilitet att rapportera på ett sätt som passar den egna verksamheten.

Samtidigt skapar förslagen viss osäkerhet kring långsiktiga spelregler, vilket kräver att företagen fortsätter att följa utvecklingen noga.

Vad händer nu?

Del 1, uppskjutandet av införandet, har redan godkänts av EU.

Del 2, förenklade krav och nya tröskelvärden, förhandlas under hösten 2025.

Ministerrådet har antagit [sin position](#) gällande Omnibus I. Trepartsmöten kom fram till en överenskommelse och allt som kvarstår är att kompromissen beslutas i rådet respektive parlamentet.

3.6 Förenkling av den administrativa bördan inom miljölagstiftning

EU har utvecklat ett omfattande miljöregelverk med syfte att skydda och förbättra kvaliteten på Europas vatten, luft, mark och biologiska mångfald, minska utsläppen, restaurera naturområden, hantera avfall och främja en mer hållbar cirkulär ekonomi. Under den nuvarande mandatperioden (2024–2029) har EU-kommissionen beslutat att göra delar av EU:s lagstiftning, inklusive miljölagstiftningen, mindre administrativt betungande – särskilt för företag - för att stärka unionens konkurrenskraft.

Mot denna bakgrund presenterade EU-kommissionen i slutet av 2025 ett förenklingspaket som syftar till att göra delar av EU:s miljöregelverk lättare att tillämpa och mer effektiva samt att minska den administrativa bördan, utan att äventyra regelverkens övergripande målsättningar. Förenklingspaketet har ett särskilt fokus på industriutsläpp, cirkularitet och miljöbedömningar och innehåller riktade ändringar samt tillfälliga upphävanden av vissa bestämmelser inom ramen för flera befintliga rättsakter. Därutöver omfattar paketet även ett nytt lagförslag.

Förenklingspaketet omfattar bland annat följande:

- Minskad administrativ börda kopplad till industriutsläpp, bland annat genom riktade ändringar i direktivet om industriutsläpp och direktivet om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar;
- Minskad administrativ börda inom avfallslagstiftningen, bland annat genom avskaffandet av SCIP-databasen;
- Minskad administrativ börda kopplad till system för utökat producentansvar;
- Riktade förenklingsåtgärder i flera rättsakter, däribland direktivet om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar och batteriförordningen;
- Förenkling av rapportering om geodata kopplat till INSPIRE-direktivet;
- Påskyndande av miljöbedömningar.

Göteborgs Stad lämnade inte in ett svar på samrådet om förenkling av den administrativa bördan inom miljölagstiftning (EU16-2025), som var öppet mellan juli och september 2025. Förslaget går nu vidare till förhandlingar mellan Ministerrådet och Europaparlamentet. Dessutom kommer EU-kommissionen att fortsätta undersöka möjligheter till förenkling inom EU:s miljölagstiftning, bland annat inom ramen för kommande rättsakter såsom rättsakten för den cirkulära ekonomin.

Vad innebär förenklingspaketet för Göteborg?

Flera av EU-kommissionens förslag inom förenklingspaketet bedöms dock kunna påverka både Göteborgs Stad och de kommunala bolagen.

Göteborg Energis, Renovas och Gryaabs verksamheter och anläggningar omfattas i stor utsträckning av direktivet om industriutsläpp. Dessa bolag kan därmed komma att påverkas av EU-kommissionens föreslagna förenklingar av kraven på miljöledningssystem, särskilt förslaget att avskaffa kravet på att varje enskild anläggning behöver ta fram ett eget miljöledningssystem samt förenklingar i systemens innehåll och granskningsförfaranden.

Som offentlig datatillhandahållare enligt INSPIRE-direktivet bedöms Göteborgs Stad kunna dra nytta av den föreslagna förenklade rapporteringen av geodata, bland annat genom minskad administrativ börda och en förenklad tillämpning av direktivet.

Slutligen bedöms staden även påverkas av EU-kommissionens föreslagna åtgärder för att påskynda miljöbedömningar, som utgör en central del av tillståndprocesser. EU-kommissionens förslag omfattar bland annat krav på åtgärder för bättre samordning av miljöbedömningar samt stärkt samarbete mellan berörda myndigheter, ökad digitalisering av processer samt krav på tillräcklig bemanning och kapacitet hos tillståndsmyndigheter.

(Uppdaterat januari 2026)

3.7 Strategi för en beredskapsunion

Europa har under de senaste åren stått inför en rad allvarliga kriser och hot – från Covid-19-pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina till hybridhot, cyberattacker och förödande naturkatastrofer. I takt med att dessa hot och utmaningar förväntas öka i omfattning krävs ett EU som har en mer samordnad och resurseffektiv krishantering. [EU:s strategi för en beredskapsunion](#), som EU-kommissionen presenterade i mars 2025, syftar till att stärka EU:s förmåga att förutse, förebygga och hantera kriser och hot. Strategin bygger på slutsatserna i [rapporten om EU:s militära och civila beredskap](#).

Strategin åtföljs av en [detaljerad handlingsplan som omfattar 30 centrala åtgärder samt 33 stödåtgärder](#), vilka medlemsstaterna och EU-kommissionen ska genomföra under de kommande åren för att bygga upp en beredskapsunion. Åtgärderna och stödåtgärderna är organiserade kring sju huvudområden:

- Förbättra strategisk framsyn och proaktivt agerande
- Säkerställ resiliens hos centrala samhällsfunktioner
- Öka befolkningens beredskap
- Främja offentlig-privat samarbete
- Förbättra civil-militärt samarbete

- Effektivare samordning vid krishantering
- Resiliens genom externa partnerskap

Vad innebär strategin för Göteborg?

Flera av de föreslagna åtgärderna bedöms få betydelse för Göteborg, även om ansvaret för genomförandet ligger hos medlemsstaterna i samverkan med EU-kommissionen. Göteborg har redan engagerat sig i några av de åtgärder som strategin presenterar, bland annat genom att besvara samrådet för den kommande rättsakten för den cirkulära ekonomin (EU17-2025) samt genom det pågående arbetet med att besvara samråden om det framtida EU-ramverket för klimatresiliens och riskhantering och översynen av direktiven om offentlig upphandling. Alla tre rättsakter lyfts fram som åtgärder inom ramen för strategin för en beredskapsunion.

Strategin för en beredskapsunion betonar vikten av att upprätthålla centrala samhällsfunktioner under alla omständigheter, inklusive vattenförsörjning och tillgång till andra väsentliga varor och råmaterial. För att stödja detta föreslår EU-kommissionen bland annat införandet av en [strategi för beredskapslager](#). Strategin, som presenterades i juli 2025, syftar till att stärka interoperabiliteten mellan lagringssystem på både nationell och EU-nivå genom hela lagringscykeln - från planering och upphandling till förvaltning och distribution. Målet är att säkerställa alla varor som krävs för att upprätthålla samhällets vitala funktioner finns tillgängliga vid kriser och konflikter, samt att stärka unionens egen produktion av dessa varor.

I strategin föreslår EU-kommissionen även en rad åtgärder för att stärka civilbefolkningens beredskap, däribland kommunikationsinsatser, riktlinjer för lagring av nödvändiga förnödenheter, tillgång till nödboenden samt integrering av beredskap i skolornas läroplaner och utbildning av lärare. Dessutom kommer EU-kommissionen, i samarbete med medlemsstaterna, att identifiera infrastruktur och tillgångar med dubbla användningsområden samt utveckla standarder för dessa som beaktar både civila och militära behov redan i utformnings- och planeringsfasen. Här kan även existerande och framtida infrastruktur i Göteborg så som infrastruktur inom det transeuropeiska transportnätet komma att beröras.

Brysselkontoret kommer att fortsätta bevaka genomförandet av de åtgärder och stödåtgärder som strategin presenterar. Dessutom kommer Brysselkontoret under 2026 att tillsammans med Stadsledningskontoret diskutera hur staden ska bevaka och arbeta med beredskap på EU-nivå.

(Uppdaterat januari 2026)

3.8 Handlingsplan för elektrifiering

Enligt uppdragsbrevet till EU-kommissionär Jørgesen ska en ny handlingsplan för elektrifiering för att säkerställa att Europas industriella övergång till nettonoll drivs av ett energisystem med inhemsk, ren el tas fram. Handlingsplanen förväntas under mars 2026.

[Europaparlamentet antog en resolution inför presentationen av handlingsplanen](#) i april 2025. Europaparlamentet betonar vikten av att stärka konkurrenskraften, innovationen och klimatanpassningen inom sektorer som stål, kemi, cement, aluminium och gödsel. Parlamentet varnar för risken att dessa branscher försvagas eller flyttar utanför EU om inte tydliga och stödjande åtgärder vidtas – särskilt i ljuset av den amerikanska Inflation Reduction Act och andra globala industrisatsningar.

Inför den nya mandatperioden drev intresseorganisationen [Eurelectric](#) frågan om att EU behövde en handlingsplan för elektrifiering. De menar att för att nå 2030-klimatmålen måste EU gå från 23% elektrifiering till 35%. [Klimatrörelsens nätverk CAN](#) menar att om EU begränsar fokus för handlingsplanen till industrin och inte kopplar åtgärder till ambitiösa mål för förnybar energi, minskad energiefterfrågan och utfasning av fossila bränslen, riskerar planen att begränsa sin inverkan på utsläppsminskningar och sänkningen av energipriserna.

(Uppdaterat januari 2026)

3.9 Europeiska elnätspaketet

I både [Draghirapporten](#) och [Lettarapporten](#) betonas elnätets viktiga roll i energiomställningen. EU:s energipolitik fokuserar på säker tillgång till ren energi till rimliga priser, konkurrenskraft, beredskap och på att minska koldioxidutsläppen. Ett välintegrerat och optimerat europeiskt elnät är avgörande. Under 2023 antogs en [handlingsplan för Europas elnät](#), som innehåller rekommendationer och åtgärder för att snabba på utbyggnad, modernisering och digitalisering av elnäten i EU och identifierar sju åtgärdsområden, bl.a. tillståndprocesser, nätplanering, investeringar, leveranskedjor, digitalisering och kompetensförsörjning.

Som en del av konkurrenskraftskompassen presenterades [elnätspaket](#) i december 2025 för att modernisera och bygga ut Europas elnät i syfte att möjliggöra snabbare elektrifiering, bättre integration av billig förnybar energi och stärkt energisäkerhet. Ett mer sammanlänkat europeiskt elnät ska bidra till lägre elpriser, minskat beroende av ryska fossila bränslen och ökad konkurrenskraft. Kärnan är en mer europeisk syn på infrastrukturplanering, snabbare tillståndprocesser samt en rättvisare fördelning av kostnader för gränsöverskridande projekt.

Paketet introducerar nya finansieringsmodeller, såsom kostnadsdelning och projektbundling, för att attrahera både offentlig och privat finansiering till stora elnätsinvesteringar. De åtta utpekade "Energy Highways" prioriteras politiskt på EU-nivå och ska "snabbköras" genom samordning mellan medlemsstater, regionala högnivågrupper och europeiska koordinatörer. Samtidigt föreslås en kraftig förstärkning av EU:s finansiering via CEF Energy, med en femfaldig budgetökning i nästa långtidsbudget (2028–2034).

Vad tycker Göteborg?

Ett samråd öppnades i maj 2025 som Göteborg besvarade genom Göteborg Energi (EU10-2025). Göteborg Energi betonar vikten av ett mer europeiskt perspektiv i nätplaneringen genom att stödja påståenden om att den europeiska tioårsplanen för nätutveckling bör gå från en projektbaserad (bottom-up) till en strategisk (top-down) process. För Göteborg, med omfattande elektrifiering av industri, transporter och hamnverksamhet, är ett förstärkt och bättre integrerat elnät avgörande. Vidare instämmer Göteborg Energi i att nationella projekt bör stödja EU:s prioriteringar. När det gäller samordning av nätplanering anser Göteborg Energi att de nationella utvecklingsplanerna bättre behöver anpassas till varandra och uttrycker behov av förbättringar såsom gemensamma scenarier, anpassad planeringsfrekvens och gemensamma minimikrav. Göteborg Energi instämmer att insynen i leveranskedjor måste förbättras för att säkra investeringar och att utrustningskrav inom EU bör harmoniseras. De menar att EU bör vidta ytterligare åtgärder för att främja nödvändig kompetens inom energisektorn.

(Uppdaterat januari 2026)

3.10 Strategi för bostäder till överkomlig kostnad

Planen för överkomliga bostäder, som presenterades i december 2025, syftar till att öka bostadsutbudet i EU genom att stimulera investeringar och reformer, hantera korttidsuthyrning i områden med bostadsbrist samt ge riktat stöd till de grupper som påverkas mest av bostadskrisen, däribland ungdomar, studenter, samhällsviktiga arbetstagare, låginkomsttagare och andra missgynnade grupper.

Samtidigt presenterade EU-kommissionen en europeisk strategi för bostadsbyggande. Denna kompletterar planen genom att betona behovet av att i högre grad effektivisera användningen av det befintliga byggnadsbeståndet för att minska onödiga rivningar och avfall. Strategin omfattar bland annat renovering av energieffektivt dåliga byggnader, anpassning av fastigheter för nya användningsområden samt ett mer systematiskt ianspråktagande av lediga och underutnyttjade lokaler.

Planen är uppbyggd kring fyra pelare: att öka bostadsutbudet genom att bygga mer, att säkerställa finansiering genom investeringar, att reglera marknaden genom reformer samt att skydda människor genom riktade stödinsatser. Inom ramen för dessa pelare identifieras tio nyckelområden där EU, enligt EU-kommissionen, kan tillföra ett tydligt mervärde.

En central del av planen är åtgärder för att stärka produktiviteten och innovationsförmågan i bygg- och renoveringssektorn, i syfte att minska obalansen mellan utbud och efterfrågan på bostäder. Detta sker bland annat genom den europeiska strategin för bostadsbyggande (se avsnitt B nedan), som ska bidra till effektivare byggprocesser och ökad kapacitet i sektorn.

För att ytterligare underlätta bostadsbyggandet aviseras ett särskilt förenklingspaket för bostadsfrågor till 2027. Paketet ska kartlägga relevant EU-lagstiftning i syfte att identifiera möjligheter att minska administrativa bördor och påskynda tillståndsprocesser. Arbetet ska ske i nära samarbete med nationella, regionala och lokala myndigheter, med särskilt fokus på planering och tillståndsgivning som i dag ofta utgör flaskhalsar för ökat bostadsutbud.

Offentlig upphandling lyfts fram som ett viktigt verktyg, både för att driva innovation inom byggsektorn och för att effektivisera administrativa processer kopplade till byggandet av bostäder till överkomlig kostnad. Inom ramen för åtgärd 1, som syftar till att stärka byggsektorn, uppmanas medlemsstaterna att använda offentlig upphandling för att stödja omställningen till en mer cirkulär och hållbar ekonomi. Detta inkluderar integrering av hållbarhetskriterier i upphandlings- och stödsystem för att främja investeringar i koldioxidsnål och biobaserad produktion samt moderna bygg- och renoveringsmetoder. Samtidigt konstateras, inom åtgärd 2 om administrativa bördor, att upphandling i vissa fall bidrar till komplexitet och förseningar. För att motverka detta uppmanas medlemsstaterna att utnyttja den flexibilitet som redan finns i upphandlingsdirektiven, att använda påskyndade förfaranden samt att delta i gemensam upphandling för att öka effektiviteten och minska kostnaderna.

Planen aviseras även ett kommande Partnerskap för bättre bostäder under 2026, med syfte att undanröja hinder för renoveringsfinansiering, samt en handlingsplan för energigemenskaper samma år för att hjälpa hushåll att minska sina energikostnader. Därutöver avser EU-kommissionen att analysera utvecklingen av bostadspriser och spekulationsmönster senast under fjärde kvartalet 2026, i kombination med åtgärder för ökad transparens kring fastighetsägande och fastighetstransaktioner.

Stödet till medlemsstaterna ska förstärkas genom en mer omfattande uppföljning inom den europeiska planeringsterminen samt genom inrättandet av en kontaktpunkt på EU-nivå för bostadsdata. EU-kommissionen avser även att följa och vid behov ingripa mot konkurrensbegränsande beteenden inom byggsektorn, i nära samarbete inom ramen för

Europeiska konkurrensnätverket. Frågan om begränsad konkurrens i byggsektorn lyftes av GEO i dialog med kommissionens ansvariga under våren 2025.

Slutligen aviseras en rådsrekommendation om bekämpning av bostadsutestängning under 2026, som ska presenteras tillsammans med medborgarnas energipaket. Syftet är att stärka skyddet för hushåll som riskerar energifattigdom och avstängning. En fullständig förteckning över planens åtgärder återfinns i slutet av policyanalysen, där planens bilaga återges i sin helhet.

[Europeiska regionkommittén antog ett yttrande i april 2025 rörande den kommande bostadsstrategin](#). Regionkommittén varnar i sitt yttrande för att höga bostadskostnader påverkar både lokal och regional ekonomi negativt, samt hämmar arbetskraftens rörlighet inom den inre marknaden – särskilt för kvalificerade yrkesutövare. De efterlyser ett förnyat fokus på initiativ som syftar till att tillhandahålla olika former av prisvärda bostäder samt ekonomiskt stöd till dessa, bland annat genom användning av EU:s strukturfonder såsom regionalfonden för nybyggnation, upprustning och renovering. De betonar behovet av bättre samordning mellan EU:s och medlemsstaternas politik, samt föreslår en gemensam bostadsagenda för unionen.

Europeiska Investeringsbanken (EIB) bjöd in Göteborg Stad till att besvara en enkät för städer under hösten 2024, och sedan till sin årliga konferens 2025 om bostäder. På konferensen presenterade EIB sin rapport om bostäder och sitt nya initiativ, [en handlingsplan](#) och en [investeringsplattform för bostäder](#). Förslaget presenterades den 18 december 2025 och Brysselkontoret genomförde en policyanalys av det presenterade förslaget.

Hur har Göteborg agerat hittills?

Brysselkontoret deltog i december 2024 i samtal med EIB och EU-kommissionens generaldirektorat för regionala och stadsfrågor; inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag; och sysselsättning om frågan. Brysselkontoret hade konsulterat både stadsbyggnadsförvaltningen och Framtiden AB inför mötet och beskrev situationen i Göteborg utifrån stadens program för bostadsförsörjning samt beskrev för EU-kommissionen hur stadsplaneringsprocessen går till. Stadsbyggnadsförvaltningen fick genom Brysselkontorets initiativ också möjlighet att besvara EIB:s enkät under hösten 2024.

I mars 2025 deltog Brysselkontoret på [konferensen arrangerat av det särskilda utskottet för bostäder till rimligt pris i Europaparlamentet](#) och träffade även [EU-kommissionens bostadsarbetsgruppssamordnare](#) för att ställa frågor och ge konstruktiva idéer till utredningsarbetet. Representant för stadsbyggnadsförvaltningen är utsedd för att delta i [Eurocities](#) arbetsgrupp för bostäder. Eurocities årliga undersökning visar att 56 % av europeiska ledare i städer rankar EU-budgeten som högsta prioritet för att möjliggöra storskalig investering i socialt och prisvärt boende. Eurocities betonar att samordning

mellan EU, nationell nivå och lokala aktörer är avgörande för effektivt genomförande av bostadsstrategier.

Ett offentligt samråd öppnade i juli 2025, rörande EU:s strategi för bostäder till överkomlig kostnad (eng. affordable housing). Brysselkontoret har skickat in samrådet till stadsledningskontoret för besvarande innan tidsfristen den 17 oktober.

Under hösten 2025 skickade Brysselkontoret löpande uppdateringar till relevanta medarbetare på SLK angående uppdateringar kring initiativet – tillslut även vår policyanalys. Under januari månad 2026 hade Brysselkontoret en avstämning med SLK gruppen för att identifiera om staden var intresserade att fortsätta bevaka alt. bedriva aktiv påverkan i relation till de initiativ/förslag som strategin presenterade. Inget beslut fattades, men Brysselkontoret kommer dela sin policyanalys bredare efter att/om SLK bidragit med kommentarer i början av februari.

(Uppdaterat januari 2026)

4.0 Digitalisering

4.1 Handlingsplan för en AI-kontinent

I april 2025 lanserade EU-kommissionen en [ny handlingsplan med målet att göra Europa ledande inom artificiell intelligens](#) (AI). Syftet är att på ett ansvarfullt och effektivt sätt stärka både utvecklingen och användningen av AI inom unionen.

Handlingsplanen bygger på fem grundpelare som ska möjliggöra EU:s AI-ambition:

- Skala upp EU:s AI- och datainfrastruktur genom att förstärka det befintliga [nätverket av AI-fabriker](#), varav en är belägen i Sverige, och investera i upp till fem AI-gigafabriker. Dessa anläggningar ska främja innovation, samarbete och teknisk utveckling inom AI genom att ge forskare och företag tillgång till resurser för att utveckla och testa avancerade AI-modeller.
- Förbättra tillgången till stora mängder högkvalitativa data. Datalaboratorierna, som kommer att kopplas till AI-fabrikerna, blir ett centralt verktyg för att samla in och förena data från dessa anläggningar. EU-kommissionen har dessutom publicerat en ny datastrategi (se mer under kapitel 4.3), som syftar till att stärka EU:s dataekosystem.
- Påskynda användningen av AI inom strategiskt viktiga sektorer, inklusive den offentliga sektorn, i syfte att stödja innovation och stärka Europas konkurrenskraft. Strategin för AI-tillämpningar (se mer under kapitel 4.2) är central i arbetet med att nå detta mål.

- Stärka AI-kompetensen inom EU genom initiativ, så som AI-kompetensakademin, som både breddar tillgången på AI-specialister och främjar omställning och vidareutbildning av arbetskraften.
- Främja regelefterlevnad och förenkla regelverk, särskilt i anslutning till [AI-förordningen](#). [EU-kommissionen har inrättat en servicedesk](#) som ska fungera som en central informationspunkt för aktörer med frågor kring AI-förordningen.

Vad innebär handlingsplanen för Göteborg?

De åtgärder som föreslås i handlingsplanen förväntas kunna påverka Göteborgs Stads framtida användning av AI, även om majoriteten av åtgärderna riktas till företag. Både strategin för en europeisk dataunion och strategin för AI-tillämpningar är relevanta för stadens arbete (se mer under kapitel 4.2 och 4.3), liksom EU-kommissionens initiativ för att stärka AI-kompetensen inom unionen.

De [europeiska digitala innovationsknutpunkterna](#), varav nio finns i Sverige, kommer från och med slutet av 2025 att få en utökad roll i att främja användningen av AI, vilket även kan komma att gynna Göteborgs Stad och aktörer inom staden. Knutpunkterna förväntas bland annat stödja införandet av sektorsspecifika AI-lösningar och erbjuda kompletterande tjänster som finansieringsrådgivning och nätverkande. Vidare kommer de att utöka sina kompetens- och utbildningstjänster och erbjuda praktiskt inriktade AI-kurser anpassade för olika sektorer – inklusive den offentliga sektorn.

Brysselkontoret kommer att fortsätta följa upp handlingsplanens initiativ då de lanseras och informera om de åtgärder som kan komma att påverka Göteborgs arbete.

(Uppdaterat januari 2026)

4.2 Strategin för AI-tillämpningar

Trots att AI-teknologier har stor potential att stärka innovation, öka produktivitetstillväxten och förbättra EU:s teknologiska suveränitet, förblir användningen av AI begränsad. I dagsläget använder endast 12,6 % av EU:s små och medelstora företag AI-lösningar i sin verksamhet. Mot denna bakgrund [presenterade EU-kommissionen strategin för AI-tillämpningar i oktober 2025](#), med syfte att främja och uppmuntra en bredare användning av AI i företags och den offentliga sektorns verksamheter, samtidigt som teknikens risker och fördelar utvärderas.

Strategin för AI-tillämpningar fokuserar på tre huvudområden:

- **Införandet av sektorsspecifika flaggskeppsinitiativ**, som syftar till att öka användningen av AI inom nyckelsektorer samt inom den offentliga sektorn.
- **Hantering av tvärgående utmaningar**, för att stödja ökad AI-användning hos små och medelstora företag, möjliggöra en AI-redo arbetskraft inom flera

sektorer, dra nytta av avancerade AI-kapaciteter och säkerställa förtroendet på marknaden.

- **Etablering av en enhetlig styrningsmekanism**, som ska bana väg för ett sektorsinriktat arbetssätt och främja en dynamisk samverkansprocess mellan berörda aktörer. Mekanismen innefattar även lanseringen av ett AI-observatorium för att utveckla nyckeltal och följa AI-utveckling, påverkan och framtida trender.

Inom ramen för dessa huvudområden presenterar EU-kommissionen en rad åtgärder för att stödja en ökad användning av AI.

Vad tycker Göteborg?

Brysselkontoret bistod Stadsledningskontoret i framtagandet av samrådssvaret för strategin för AI-tillämpningar under våren 2025 (EU09-2025). I sitt samrådssvar framhåller Göteborgs Stad att strategin bland annat bör fokusera på energifrågor, då AI kan bidra till minskad energianvändning. EU-kommissionen delar denna bedömning och lyfter därför energisektorn som en nyckelsektor där en bredare AI-tillämpning bör främjas för att stärka energieffektiviteten.

Vidare betonar staden behovet av EU-stöd för att stärka den digitala kompetensen, vilket även EU-kommissionen pekar ut som en av de centrala tvärgående utmaningarna och presenterar flera insatser för att vidareutbilda arbetstagare inom olika sektorer samt utveckla nya kompetenser.

Slutligen uppmärksammar Göteborgs Stad de utmaningar som EU-lagstiftningen medför för användningen av AI – bland annat den komplexa regleringen, den varierande tillämpningen mellan medlemsstater samt behovet av att balansera datadelning med skyddet av den personliga integriteten.

Vad innebär strategin för Göteborg?

Göteborgs Stad och lokala aktörer, särskilt små och medelstora företag, kommer att kunna dra nytta av flera av de åtgärder som EU-kommissionen planerar att genomföra under de kommande åren för att främja en bredare användning av AI inom unionen. Staden kan till exempel ta del av de resurser som utvecklas för att stödja ökad AI-användning inom offentlig sektor, men även av initiativ inom andra sektorer - såsom arbetet med att utveckla AI-modeller, applikationer och tjänster som kan bidra till städens klimatanpassningsarbete.

Vidare kan Göteborg ta del av insatser för att stärka AI-kompetensen i arbetskraften, bland annat genom sektorsanpassade utbildningar som görs tillgängliga via AI Skills Academy. Slutligen kan Göteborgs Stad också dra nytta av de riktlinjer för AI-förordningens praktiska tillämpning som EU-kommissionen kommer att ta fram, samt använda den [servicedesk som inrättats för att ge vägledning i implementeringen av förordningen](#).

Brysselkontoret kommer att fortsätta bevaka genomförandet av strategin och informera om åtgärder som kan komma att bli relevanta för Göteborg.

(Uppdaterat januari 2026)

4.3 Strategin för en europeisk dataunion

Trots att EU har etablerat en tydlig inriktning för att bli en ledande aktör inom utveckling och användning av AI och investerat i avancerad AI-infrastruktur, kvarstår betydande utmaningar - framför allt den begränsade tillgången till data för AI-utveckling. Mycket värdefulla data förblir idag isolerad eller outnyttjad, bland annat på grund av ett komplext och delvis överlappande regelverk för datahantering inom EU, vilket hämmar europeiska aktörer. [Strategin för en europeisk dataunion](#), som presenterades i november 2025, syftar därför till att öka tillgången till högkvalitativa data för AI-utveckling.

Strategin fokuserar på tre övergripande prioriteringar:

- **Förbättrad tillgång till högkvalitativa data för AI och innovation.** Detta innebär att säkerställa tillgången till kvalitativa data samt den infrastruktur som krävs för att dela och använda data på ett säkert och storskaligt sätt.
- **Harmonisering av EU:s rättsliga ramverk för data.** Målet är att modernisera och konsolidera regleringen så att europeiska aktörer enklare kan dela och nyttja data över gränser och sektorer.
- **Skydd av EU:s datasuveränitet genom en strategisk internationell datapolitik.** Denna prioritering syftar till att stärka kontrollen och skyddet av europeiska data i ett alltmer geopolitiskt konkurrensutsatt landskap.

Inom ramen för dessa prioriteringar presenterar EU-kommissionen ett antal flaggskeppsåtgärder som ska genomföras under det kommande året.

Vad tycker Göteborg?

I sitt samrådssvar (EU11-2025) lyfter Göteborgs Stad att hindren för datadelning med externa organisationer främst beror på oklarheter kring dataägarande, oro kring datakvalitet och datasäkerhet samt risken för överträdelser av lagar om skydd av personuppgifter och integritet. Genom åtgärderna i strategin avser EU-kommissionen att hantera flera av dessa hinder, bland annat genom att ta fram en europeisk standard för datakvalitet, förtydliga tillämpningen av dataskyddsförordningen och skala upp de gemensamma europeiska dataområdena för att stärka säker datadelning mellan olika aktörer.

Göteborgs Stad delar EU-kommissionens uppfattning om att bristen på data hämmar AI-utvecklingen inom unionen. Samtidigt ser staden positivt på användningen av syntetiska data som ett sätt att undvika krav kopplade till dataskydd, integritet och sekretess. I

strategin meddelar EU-kommissionen att åtgärder kommer att vidtas för att underlätta och stärka användningen av syntetiska data.

I sitt samrådssvar delar Göteborgs Stad även bedömningen att EU har ett stort antal regelverk kopplade till datadelning, vilket skapar osäkerhet kring hur dessa samverkar och gör en konsolidering nödvändig. I strategin meddelar EU-kommissionen att ett samlat lagförslag (omnibus) har lagts fram för att förenkla och konsolidera fyra nuvarande rättsakter för datahantering till ett sammanhållet regelverk inom ramen för dataförordningen.

Vad innebär strategin för Göteborg?

Åtgärderna i strategin för en europeisk dataunion kommer att påverka Göteborgs Stad både genom förändringarna i den EU-rättsliga ramen för datahantering och genom de nya flaggskeppsinitiativ som rör datainfrastruktur och tillgång till datamängder. Staden kommer att kunna delta i [de gemensamma europeiska dataområdena](#), särskilt det som fokuserar på offentlig förvaltning.

I strategin aviserar EU-kommissionen dessutom en rad stödåtgärder för att underlätta efterlevnaden av den uppdaterade dataförordningen. [En av dessa är den juridiska stödfunktion som EU-kommissionen lanserat](#) där aktörer kan ställa frågor om dataförordningens tillämpning direkt till experter. Automatiserade kontrollsystem, såsom [den europeiska företagsplånboken](#), kan på sikt även komma att underlätta offentliga aktörers rapportering av regelefterlevnad.

Brysselkontoret kommer att fortsätta bevaka genomförandet av strategin och informera om åtgärder som kan komma att bli relevanta för Göteborg.

(Uppdaterat januari 2026)

4.4 Rättsakt om digitala nätverk

Tillgång till snabb, säker och motståndskraftig digital infrastruktur är avgörande för att säkra Europas framtida konkurrenskraft, säkerhet och sociala välfärd. Samtidigt står EU:s digitala nätverk inför en rad utmaningar, däribland brist på innovation och investeringar, hinder för gränsöverskridande verksamhet och uppskalning, samt ett komplext och fragmenterat regelverk.

EU-kommissionen bedömer att de utmaningar som präglar det digitala ekosystemet kräver ett lagstiftningsinitiativ på EU-nivå. Med den kommande rättsakten om digitala nätverk vill EU-kommissionen skapa en mer harmoniserad rättslig ram inom unionen, i syfte att undvika inkonsekventa nationella administrativa förfaranden eller genomförandevillkor som begränsar den inre marknadens potential. En modern, förenklad och mer enhetlig regelmiljö förväntas bland annat underlätta

gränsöverskridande verksamhet som främjar utbyggnaden av högkapacitetsnät och stödja övergången till molnbaserade nätverk, stödja utvecklandet av innovativa digitala tjänster, samt stärka samarbetet mellan olika aktörer i ekosystemet för digital infrastruktur.

Göteborgs Stad svarade våren 2024 på EU-kommissionens samråd om vitboken ”[Hur hanterar vi Europas behov av digital infrastruktur?](#)” (EU02-2024). I sitt svar betonade Göteborg vikten av att inkludera den offentliga sektorn i utvecklingen av Europas digitala infrastruktur, särskilt med hänsyn till den svenska modellen med lokala stadsnät som ofta bedrivs av mindre, icke-vinstdrivande kommunala bolag. EU-kommissionen kommer att ta hänsyn till samrådssvaren från 2024 i arbetet med att utforma lagförslaget till rättsakten om digitala nätverk.

Under våren 2025 har Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), i samverkan med de svenska Brysselkontoren och Svenska Stadsnätsföreningen, drivit ett påverkansarbete gentemot EU-kommissionen för att bland annat lyfta fram stadsnätets roll i diskussionen om den kommande rättsakten. Brysselkontoret har deltagit i de möten som anordnats inom ramen för detta arbete och även försökt engagera Stadsledningskontoret i arbetet för att lyfta Göteborgs perspektiv i frågan. Ett möte med EU-kommissionen hölls i början av juli 2025, där SKR, Stadsnätsföreningen och GothNet/Göteborg Energi deltog från svenskt håll. Brysselkontoret deltog i avstämningen efter mötet och har därefter etablerat en dialog med både Göteborg Energi och Intraservice för att ta del av deras synpunkter och säkerställa att dessa även framöver kan lyftas i relevanta diskussioner.

Lagförslaget för rättsakten om digitala nätverk förväntas presenteras i januari 2026. Brysselkontoret kommer att analysera förslaget för att klargöra hur de föreslagna åtgärderna kan väntas påverka Göteborg, samt dela denna med Göteborg Energi och Intraservice som grund för en fortsatt diskussion.

(Uppdaterat januari 2026)

4.5 EU:s förenkling av det digitala regelverket

Under den pågående mandatperiod (2024–2029) har EU-kommissionen lanserat en omfattande förenklingsagenda som syftar till att göra EU:s regelverk enklare, tydligare och mindre administrativt betungande – särskilt för företag – för att stärka unionens konkurrenskraft och ekonomiska tillväxt. Samtidigt har aktörer runtom i Europa lyft behovet av ändringar i EU:s digitala regelverk för att minska kostnaderna för regelefterlevnad, förtydliga hur olika regler samspelar samt adressera genomförandeutmaningar.

Mot denna bakgrund har EU-kommissionen presenterat en digitala omnibus - ett samlat lagförslag som uppdaterar och förenklar flera rättsakter på en gång – som syftar till att harmonisera och förenkla EU:s regelverk kopplat till AI, cybersäkerhet och data. Målet är att säkerställa att reglerna stödjer tillväxt och innovation och stärker EU:s konkurrenskraft, utan att kompromissa med regelverkens ändamål eller skyddsnivå.

Den digitala omnibusen innehåller ett antal tekniska justeringar av befintlig digital lagstiftning, prioriterade utifrån samråd med europeiska aktörer. Inom ramen för den digitala omnibusen föreslår EU-kommissionens följande:

- [förenklingsåtgärder i AI-förordningen](#);
- [harmonisering av EU:s rättsliga ramverk för data](#);
- [förändringar i dataskyddsförordningen \(GDPR\)](#);
- [uppdaterade regler för cookies](#);
- [förenklad process för att rapportera cybersäkerhetsincidenter](#).

Vad tycker Göteborg och vad innebär lagförslagen för staden?

Göteborgs Stad besvarade de offentliga samråden om strategin för en europeisk dataunion (EU11-2025) och strategin för AI-tillämpningar (EU09-2025). Båda samråden omfattade frågor om utmaningar och behov kopplade till EU:s digitala lagstiftning.

Göteborgs Stad delar bedömningen att EU har ett stort antal regelverk kopplade till datadelning, vilket skapar osäkerhet kring hur dessa förhåller sig till varandra och gör en konsolidering nödvändig. Genom den digitala omnibusen avser EU-kommissionen att skapa ett tydligare och mer sammanhållet ramverk genom att konsolidera fyra av EU:s nuvarande rättsakter för datahantering inom ramen för dataförordningen.

Göteborg betonar även behovet av en samlad översyn av EU:s datalagstiftning, såsom dataskyddsförordningen, för att säkerställa en balans mellan möjliggörande av datadelning och integritetsskydd. Detta ligger i linje med EU-kommissionens förslag, som omfattar ett antal ändringar i dataskyddsförordningen som syftar till en mer harmoniserad och tydlig tillämpningen av regelverket. Som offentlig myndighet med omfattande behandling av personuppgifter kommer Göteborgs Stad att påverkas av dessa förändringar. Därutöver kan staden även dra nytta av den föreslagna gemensamma rapporteringsmekanismen för cybersäkerhetsincidenter, vilken förväntas minska den administrativa bördan.

Slutligen efterfrågar Göteborg vägledning, stödverktyg och rådgivning för att stödja genomförandet av AI-förordningen. Inom ramen för den digitala omnibusen föreslår EU-kommissionen ändringar som syftar till att förtydliga samspelet mellan AI-förordningen och annan EU-lagstiftning samt att förbättra förordningens genomförande. Utöver dessa lagstiftningsåtgärder utlovar EU-kommissionen ytterligare insatser för att underlätta

efterlevnaden av AI-förordningen, som även bedöms kunna stödja Göteborgs Stads arbete med genomförandet av förordningen.

Den digitala omnibussen går nu vidare till förhandlingar mellan Ministerrådet och Europaparlamentet. Brysselkontoret kommer att bevaka förhandlingarna och rapportera om de slutliga, antagna förändringarna i EU:s digitala regelverk.

(Uppdaterat januari 2026)

5.0 Social rättvisa, demokrati, gemensamma värden

5.1 Kvinnors rättigheter och en ny jämställdhetsstrategi

EU-kommissionen ser jämställdhet som en grundläggande rättighet och det är en central del av [EU:s politiska riktlinjer för mandatperioden 2024–2029](#). Jämställdhet ses ur EU-perspektiv som en rättighets- och demokratifråga, men också som en ekonomisk fråga då jämställdhet på arbetsmarknaden är avgörande för ökad tillväxt och konkurrenskraft. Eftersom [den tidigare jämställdhetsstrategin för 2020–2025](#) går ut i slutet av året, kommer en ny strategi att presenteras 2026 och gälla fram till 2030.

Den nya jämställdhetsstrategin kommer att bygga på den färdplan som presenterades i mars 2025 för kvinnors rättigheter. Färdplanen lyfte åtta principer som ska vägleda det framtida jämställdhetsarbetet i EU. Utav dessa åtta är särskilt två relevanta för Göteborg: (1) Frihet från könsrelaterat våld och (2) Högsta standard för hälsa. [Göteborg benämner numera tydligt jämlik hälsa som en förutsättning för jämlika livsvillkor](#) Göteborg konsekvent lyft könsrelaterat våld som en viktig faktor i jämställdhetsfrågan till EU sedan samrådet för utformandet av EU:s tidigare jämställdhetsstrategi 2020, och då framförallt i ljuset av hedersrelaterat våld.

Under våren 2025 öppnade ett samråd (EU12-2025) inför framtagandet av den nya jämställdhetsstrategin. Göteborgs Stad svarade på det samrådet, men valde att skicka in sina synpunkter som en bilaga istället som svar på själva enkäten. Även i detta svar betonades bekämpandet av hedersvåld som en viktig prioritering i jämställdhetsarbetet, men även jämställdhetsfokus i civil beredskapsplanering, våldsförebyggande insatser riktade till pojkar och män (som utövare av misogyni), insatser mot prostitution/ människohandel, och jämställdhetsbudgetering som villkor för deltagande i [EU:s struktur- och investeringsprogram](#).

Brysselkontoret kommer att skriva en policyanalys av den nya jämställdhetsstrategin när den presenterats under det första kvartalet 2026. Strategin har i skrivande stund ännu inte presenterats.

(Uppdaterat januari 2026)

5.2 Europeisk HBTQI-strategi

Jämlikhet är avgörande för ett rättvist, demokratiskt och tryggt samhälle, samtidigt som det stärker ekonomin genom att ta tillvara allas potential. I liknande anda som präglar jämställdhetsstrategin anser EU-kommissionen att det är en grundläggande rättighet att fritt få älska den du älskar, men HBTQI-personer i EU utsätts fortfarande för diskriminerande handlingar, fördomsfulla bemötande och hatbrott.

Den tidigare [jämlikhetsstrategin för HBTQI-personer](#) sträckte sig från 2020–2025 och därför presenterade EU-kommissionen en ny [jämlikhetsstrategi för HBTQI-personer 2026–2030](#) i oktober 2025. Eftersom strategin inte är lagstiftande behöver den inte genomgå EU:s parlamentariska lagstiftningsprocess.

Det huvudsakliga syftet med strategin är att fastställa gemensamma mål och upprätta EU:s politiska prioriteringar i frågan. Strategin fokuserar på att mobilisera ett kollektivt åtagande på alla nivåer för att skydda de grundläggande rättigheterna och värderingarna jämlikhet och icke-diskriminering. Den bygger på tre strategiska mål; skydd, egenmakt och engagemang vilka tillsammans syftar till att dels bekämpa och förebygga alla former av våld. Strategin benämner särskilt vikten av att motverka hatiska narrativ och omvändelseterapi. Slutligen vill den säkerställa HBTQI+ personers möjlighet att leva fritt och jämlikt genom hela livet och i alla medlemsstater. Prioriteringar som Göteborg ställer sig bakom, både i styrande dokument och i sitt samrådssvar (EU06-2025) inför framtagandet av den nya EU-strategin.

Göteborgs Stads samrådssvar skrevs med stöd från HBTQI-rådet och lyfte vikten av kompetensutveckling av offentligt anställda för normkritiskt bemötande, samt kunskaps- och erfarenhetsutbyten. Göteborg efterfrågade stöd från EU när det gäller normmedveten utformning av AI-system i form av kunskap och regelverk. Något som den nya HBTQI+ strategin belyser och lyfter som fokusområden.

En av anledningarna till att Göteborg vann silver i pristävlingen europeiska städer för inkludering och mångfald 2022 var på grund av vårt arbete med våra olika minoritetsråd. Därför lyfte Göteborg HBTQI-rådet flera gånger i sitt svar till EU-kommissionen och utvecklade dess funktion som ett förslag på hur EU skulle kunna förbättra jämlikheten för HBTQI-person i EU.

(uppdaterat januari 2026)

5.3 EU:s agenda för städer

I EU bor omkring 75 % av befolkningen i städer och tätorter – en andel som förväntas öka under de kommande årtiondena. Städer spelar en central roll i genomförandet av EU:s politik och lagstiftning. Trots detta konstaterar EU-kommissionen att städernas synpunkter alltför sällan beaktas i utformningen av unionens lagstiftning och politik. Tillika har EU

under de senaste åren lanserat över 50 initiativ och instrument riktade till städer, vilket har lett till överlappningar och gjort det svårt för städer att navigera i landskapet av stödinsatser.

[EU:s agenda för städer](#), som lanserades i december 2025, presenterar unionens vision för Europas städer och en rad åtgärder som ska stödja hållbar och integrerad stadsutveckling. Agendan syftar till att stärka den urbana dimensionen i utformningen och genomförandet av EU:s politik och lagstiftning, bland annat genom en förbättrad dialog med städer. Den utlovar även ett mer samordnat och effektivt stöd - genom att använda instrumenten inom den nuvarande fleråriga budgetramen och den kommande långtidsbudgeten för 2028–2034 - för att bättre möta städers behov och genomföra centrala EU-prioriteringar på lokal nivå.

Policyagendan nämner ett brett spektrum av frågor, inklusive bostäder, klimatåtgärder, digitalisering, social inkludering och jämlikhet, som städer står inför. Eurocities [enkätundersökning som genomfördes bland över 85 städer](#) – inklusive Göteborg - tidigare i år bekräftar att flera av dessa frågor just nu står högt på europeiska städers agendor.

Några av de centrala åtgärder som presenteras i agendan är följande:

- Från och med 2026 kommer EU-kommissionen att anordna en **årlig politisk högnivådialog** med lokala ledare för att diskutera politiska prioriteringar, utmaningar och stödbehov.
- [En ny webbportal för städer](#) har lanserats för att samla allt EU-stöd som riktar sig till städer.
- Under nästa fleråriga budgetram föreslår EU-kommissionen att webbportalen integreras i en ny **plattform för städer**. Plattformen ska samla olika former av stöd för att ge städer enklare och mer samordnad tillgång till EU:s resurser.

Vad tycker Göteborg?

Göteborgs Stad, inklusive Brysselkontoret, har följt Eurocities arbete med att ta fram en [position inför samrådet om EU:s agenda för städer](#), som hölls under våren 2025. Denna position låg även till grund för Göteborgs Stads eget samrådssvar (EU07-2025). Agendan och ett eventuellt nationellt påverkansarbete kopplat till diskussionerna om EU:s nästa långtidsbudget har dessutom diskuterats inom det etablerade storstadssamarbetet mellan Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala.

Flera av de synpunkter som Göteborg lyfter i sitt samrådssvar återfinns i EU:s agenda för städer, såsom behovet av ett årligt möte mellan företrädare för städer och höga representanter från EU-kommissionen samt behovet av att kartlägga, samordna och förenkla de många EU-initiativ som riktar sig till städer. Samtidigt finns det viktiga aspekter i Göteborgs samrådssvar som inte adresseras i agendan, däribland behovet av

att involvera städer i dialogerna om EU:s nästa fleråriga budgetram samt att öronmärka medel för urbana frågor i den kommande budgeten.

I samband med arbetet för att påverka EU:s agenda för städer vidareförmedlade Brysselkontoret en förfrågan till Stadsledningskontoret om att underteckna ett [gemensamt upprop](#). I brevet uppmanas EU-institutionerna och de nationella regeringarna att erkänna lokala och regionala myndigheter som viktiga partners i EU:s styrning. Brevet undertecknades av Göteborgs Stad tillsammans med över 80 andra städer och regioner samt 12 europeiska nätverk.

Brysselkontoret kommer att fortsätta följa genomförandet av åtgärderna inom EU:s agenda för städer samt de pågående förhandlingarna för EU:s nästa fleråriga budgetram, vilka har kopplingar till genomförandet av flera av agendans åtgärder.

(Uppdaterat januari 2026)

5.4 Handlingsplan för att förverkliga den europeiska pelaren för sociala rättigheter

[Den europeiska pelaren för sociala rättigheter](#) antogs vid ett toppmöte i Göteborg 2017 för att vägleda EU:s socialpolitik så att den säkerställer en rättvis arbetsmarknad inom EU:s gränser utan att subsidiaritetsprincipen överträds. Pelaren bygger på tjugo principer som relaterar till följande tre tematiska områden:

- [Lika möjligheter och tillgång till arbetsmarknaden](#)
- [Rättvisa arbetsvillkor](#)
- [Social trygghet och inkludering](#)

Ansvar för att genomföra den sociala pelaren delas mellan EU:s institutioner, medlemsstaterna samt regionala och lokala aktörer. Även arbetsmarknadens parter och civilsamhället har en central roll. Initiativ inom ramen för pelaren är sällan juridiskt bindande, utan bygger istället på politisk samverkan, gemensamma mål och rekommendationer.

För att samordna genomförandet av pelaren skapade EU-kommissionen [pelarens första handlingsplan](#) 2021 med fokus på tre huvudprioriteringar: att skapa fler och bättre jobb, att stärka kompetensförsörjning och jämlikhet samt att säkerställa socialt skydd och inkludering. I linje med prioriteringarna formulerade handlingsplanen tre EU-mål inför 2030, nämligen att:

- minst 78% av befolkningen i åldern 20–64 år ska ha ett arbete.
- minst 60% av alla vuxna ska delta i utbildning varje år.
- antalet personer i EU i risk för fattigdom eller social utestängning ska minska med minst 15 miljoner, varav minst 5 miljoner ska vara barn.

Den första handlingsplanen innehöll 75 konkreta åtgärder på EU-nivån som skulle bidra till att nå dessa mål. Fyra år senare är EU på god väg att nå sysselsättningsmålet, men har långt kvar i resterande två målsättningar.

Under sommaren 2025 hålls ett samråd (EU14-2025) inför den andra handlingsplanen som planeras att presenteras under årets fjärde kvartal. Den nya handlingsplanen kommer både att fokusera på den fortsatta implementeringen av föregående handlingsplan, och även introducera nya åtgärder som ska bidra till 2030-målen. Eftersom handlingsplanen inte är lagstiftande behöver den inte genomgå EU:s parlamentariska lagstiftningsprocess. Handlingsplanen skulle ha presenterats under det sista kvartalet 2025, men planeras nu presenteras först under första kvartalet 2026.

(Uppdaterat januari 2026)

5.5 Europeiska planeringsterminen – rapport och förväntad utveckling

Den europeiska planeringsterminen är en årlig process som går ut på att samordna den ekonomiska politiken och socialpolitiken inom EU. Tanken är att EU-länderna - genom planeringsterminen - anpassar sin budgetpolitik och ekonomiska politik till mål och regler som man kommit överens om på EU-nivå. EU-kommissionen offentliggör två omfattande ekonomiska prognoser (vår- och höstpaketet) varje år. Dessa omfattar ett brett spektrum av ekonomiska indikatorer för alla EU:s medlemsstater, kandidatländer, EFTA-länder samt andra stora avancerade- och tillväxtekonomier.

Vårrapporten 2025 beskrev att EU:s ekonomi växte något mer än väntat i början av året, men tillväxtutsikterna har minskat på grund av global osäkerhet och handelspolitik. BNP väntas öka med 1,1 % i EU 2025 och 1,5 % 2026, medan inflationen väntades sjunka mot ECB:s mål.

I vårrapporten återfinns även en landrapport per medlemsland med sina medföljande landsspecifika rekommendationer för vad medlemsländerna bör anpassa i sin ekonomiska politik. EU-kommissionen framhävde i den svenska landrapporten 2025 framförallt Sveriges utmaningar med att klimatmålen inte nås, att bostadsmarknaden är kraftigt överhettad (överbärderade bostäder och hushållens höga skuldsättning) och att det råder en allvarlig brist på kvalificerad arbetskraft. Samtidigt betonades Sveriges starka innovationskapacitet och välskötta offentliga finanser som tydliga styrkor. De två sistnämnda punkterna är i princip stående punkter för Sverige, men nytt var det att Sverige inte längre förväntas nå EU:s klimatmål. Detta bland annat på grund av ökade utsläpp från transportsektorn i och med sänkta bränsleskatter och minskad inblandning av biodrivmedel.

[Höstpaketet presenterade i november 2025](#) och utgör startskottet för den ekonomiska samordningen av 2026. EU-kommissionen konstaterar att den främsta ekonomiska prioriteringen fortsatt är att stärka EU:s konkurrenskraft och samtidigt minska strategiska beroenden och behålla sunda offentliga finanser. Mot bakgrund av det komplicerade geopolitiska läget, behövs samordnade åtgärder för att stärka produktivitet, innovation och investeringar i linje med EU:s konkurrenskraftskompass. Genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna blir särskilt viktiga, i ljuset av att faciliteten för återhämtning och resiliens avslutas och att fokus börjar skifta till nästa fleråriga budgetram 2028–2034.

Framåt förväntas den europeiska planeringsterminen och de landspecifika rekommendationerna bli både mer omfattande och ”bindande”. Bland annat diskuteras det att rekommendationerna i landrapporten ska utvecklas mot att på ett tydligt sätt omfatta prioriterade frågor där EU har mindre befogenheter, såsom kompetensförsörjning och bostäder till rimligt pris. Rekommendationerna blir mer bindande då de föreslås bli centrala i utformandet av de Nationella och Regionala Partnerskapsplanerna (läs mer under rubrik 1.0 En ny EU-budget och EU-finansiering) som ska styra närmare hälften av EU:s budget mot nationell, regional och lokal utveckling. Alltså det ramverk som ska ersätta det som i nuläget kallas för sammanhållningspolitiken/struktur-och investeringsfonderna. Medlemsländer som inte planerar att styra sina EU-medel mot att adressera EU:s rekommendationer kan få avslag på sina planer och därmed strypt EU-finansiering.

(Uppdaterat januari 2026)